

KOSTANJEVIŠKENE NOVICE

Glasilo občine Kostanjevica na Krki | Brezplačni izvod | Februar 2009 | Številka 40

Razrešitev
podžupanje **5**

Šelmarija na
znamki **9**

Mesto luči **10**

Kulturni praznik **11**

Margita Sintič **14**

Na Novi Zelandiji **25**

Pismo s Kitajske **28**

KOSTANJEVIŠKENE NOVICE

Izdaja

Občina Kostanjevica na Krki

Ljubljanska cesta 7

8311 Kostanjevica na Krki

E-mail

kostanjeviske.novice@gmail.com

UREDNIŠTVO

Odgovorni urednik

Goran Milovanović

Uredniški odbor

Marjana Krhin

Alenka Žugič Jakovina

Matic Skušek

Alja Pincolič

Matej Jordan

OBLIKA

Oblikovanje

Janja Grubar

Urejanje fotografij

Matej Jordan

Fotografija na naslovnici

Janja Grubar

Tisk

Aljoša Mihelin

Naklada

1000 izvodov

Foto: arhiv ED Prforcenhaus

Po uspešno izvedenih novoletnih praznikih,

ko je Kostanjevica zažarela v soju tisočerih sveč, ko so se mnogi med nami spomnili tudi na plemenita dejanja, smo krepko stopili v novo leto. Po praznovanju smo se dela lotili tudi v uredništvu časopisa in tako je pred vami prva letošnja številka. Ker smo se nekoliko naveličali stare obleke, se s to številko pred vas postavljamo v novi podobi. Verjamem, da bo mnogim všeč, vem tudi, da marsikomu ne bo, a v življenju je to običajno tako. In nič se ne da pomagati. Pa podobo bomo že sprejeli, bolj nas je strah tega, da ne bomo uspeli držati ta ritem izhajanja na vsaka dva meseca, kajti recesija je udarila tudi po občinski blagajni, zato denarja za šest števil v letu 2009 ni dovolj. Poskušali bomo nekaj zbrati še iz drugih virov, zato bomo že naslednjo številko opremili z reklamami. Vsaj upamo tako. Podoba bo potem res nekoliko drugačna, bolj pisana vseprek, toda, saj veste, takšni so časi. Smo pa v uredništvu enotni, da poskušamo ritem izhajanja na dva meseca na vse načine obdržati (kar me kot urednika izjemno veseli), ker v tem, da bi nekje za prvomajske praznike brali o tem, kako nas je obdaril dedek Mraz, ne vidimo nekega smisla in tudi pomena časopisa ne. Upamo tudi, da nas mnogi med vami že prav pogrešate, ko se bliža čas nove številke.

Kot se za prvo številko v letu spodobi, smo dali uvodno besedo županu. Prav tako bomo objavljali vprašanja, predloge in pobude članov občinskega sveta, saj to pravzaprav počno v imenu volivcev. To številko smo nekoliko bolj posvetili prihajajočemu pustu, zato lahko preberete intervju z novo predsednico Etnološkega društva Prforcenhaus. Na hitro pa smo polovili prve utrinke s proslave ob 8. februarju. Upam, da boste z napisanim zadovoljni, če ne, pa nam sporočite o čem bi radi brali. Nič ne obljubimo, se bomo pa potrudili.

| Goran Milovanović

1854-9284

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI!

Kot bi mignil sta minili dve leti, odkar naša občina deluje samostojno. Za nami je nekaj dokončanih investicij, nekaj jih je še v delu. Pred nami sta še dva proračuna, ki bosta opredelila naš napredek, naše napore za boljši jutri.

V letošnjem letu bomo z občinskim prostorskim planom in dopolnitvijo ureditvenega načrta mesta Kostanjevice opredelili naše prostorske razvojne programe vsaj za 5 do 6 let naprej. Pobude, ki ste jih občani in občanke posredovali, smo že analizirali, jih po možnosti uvrstili v prostor; seveda pa ta uvrstitev ni odvisna samo od nas, pač pa tudi od potrditve stroke in Ministrstva za okolje in prostor, ki bo dalo zeleno luč. Potrebno se je držati določenih pravil, ki so že določena za naše območje (tako na primer ne omogočajo razpršene gradnje itd.). V pobudah je kar nekaj predlogov, ki jih bomo sicer poskušali zagovarjati, rezultat pa boste izvedeli na javni obravnavi akta, ki bo ob polletju letošnjega leta.

Sestavni del proračuna v letu 2008 je bil tudi Načrt razvojnih programov za razvoj občine za 4 leta, ki se vsako leto dopolnjuje in za leto naprej podaljšuje. Izpostavil bi samo dve investiciji, ki sta v naslednjih dveh letih generalni. Letos bomo dokončali obvoznico in začnemo z deli pri rekonstrukciji ceste čez naselje Prekopa. Že v lanskem letu smo z Ministrstvom za promet podpisali sporazuma za obe investiciji; v februarju bo Direkcija za ceste izvedla razpise in po zaključku predložila v podpis pogodbe. Pri obeh investici-

jah sodeluje naša občina kot soinvestitor z 20 – 30 % deležem financiranja. Tako moramo letos zagotoviti za obvoznico 740.000 EUR, za Prekopo pa okoli 250.000 EUR. To je za našo občino velik zalogaj, saj takih sredstev v proračunu nimamo, oziroma jih bomo morali pridobiti drugje. Predvidevamo, da se bo morala občina zadolžiti za približno 500.000 EUR, če želimo obe investiciji začeti in dokončati. Predpogoj za zadolžitev pa je sprejeta delitvena bilanca z občino Krško. Žal je občina Krško na naš zadnji predlog sporazuma odgovorila negativno, predvsem na področju delitve premoženja pri renti za nuklearni objekt. Po mojem mnenju je s strani občine Krško to neodgovorno dejanje, saj smo skupaj bivali 50 let in si v okolju delimo NEK, ki ob eventualni nesreči prizadene tako Krško kot tudi našo občino. V mesecu februarju bomo ponovno sedli za mizo in se skušali dogovoriti. Prepričan sem, da bo treba na obeh straneh sprejeti kompromis, saj se brez tega nič ne konča.

Predstavljam vam glavne letošnje cilje, seveda bomo delali še na turizmu in na drugih dejavnostih. Zavedam se velike odgovornosti do vas – občanov. Tudi občinski svet se mora odgovorno odločiti predvsem pri sprejemanju proračuna, pa tudi pri delitveni bilanci. Sam bom navel vse sile, da bo Kostanjevica napredovala, da bo življenje nas vseh v tem lepem okolju kar se da prijetno.

| Vaš župan

Foto: Janja Grubar

VPRAŠANJA, PREDLOGI IN POBUDE članov občinskega sveta

(Iz zapisnika 21. redne seje občinskega sveta, 27.11.2008)

V uvodu je župan povedal, da ni pisnih vprašanj, predlogov in pobud za to sejo.

Franc Štokar je na seji podal pisna vprašanja in pobude:

- Kdaj bodo pridobljeni prostori od ribičev;
- Čakalne vrste na pošti;
- Kaj je z združenim domom.

Župan je povedal, da bo do naslednje seje dobil pisne odgovore.

Jožica Lešnjak je vprašala, kaj je s cesto proti Bohincu; pobuda je bila dana pred enim letom, prosi za odgovor.

Milan Herakovič je vprašal, kaj je razlog umika 8. točke. Župan mu je povedal, da se bo do 5.12. pripravil Osnutek odloka, ki bo vseboval pripombe odborov.

Marjan Cvelbar je podal pobudo, da se napelje pesek na cesti Gornja Prekopa (v ovinku).

Jožica Lešnjak je podala pobudo, da se pripravi proračun za dve leti. Župan je povedal, da se proti koncu mandata ne dela dvoletni proračun. V razpravi je **Stane Rostohar** pojasnil, da sta bila 04.11. podpisana sporazuma glede obvoznice in Prekopa, do takrat se ni vedelo za številke.

Milan Herakovič je vprašal, kaj namerava narediti občina glede sanacije pločnikov na Otoku. Župan je odgovoril, da dela niso prevzeta. To mora dokončati Občina Krško. Takoj po novem letu oz. v pomladanskem času bo izvajalcu podana reklamacija. Prav tako je potrebno paziti pri pluzenju.

Milan Herakovič je vprašal, kaj je s tehničnim prevzemom. Že večkrat je vprašal ali je kaj narejeno glede ugotavljanja napak in pomanjkljivosti. **Stan-**

islav Rostohar je povedal, da je bila občinski upravi Krško postavljena zahteva, da se prevzem reši pred delitveno bilanco. Občina Krško se usklajuje s Kostakom.

Boštjan Tomazin je vprašal, kaj je novega v zvezi z delitveno bilanco in predlagal, da se posvetuje s Šmarješkimi Toplicam in Stražo, kako so oni prišli do dogovora. Župan je povedal, da bo na temo delitvena bilanca pisni odgovor.

Boštjan Tomazin je še podal pobudo, da se do naslednje seje pripravi seznam odlokov in pravilnikov, ki jih mora občinski svet sprejeti. Prav tako naj se pripravi seznam veljavnih in že sprejetih odlokov.

Župan je povedal, da je nujno sprejeti odloke o gospodarskih javnih službah, ostale odloke pa se sprejema po potrebi.

Silvester Miklavž je predlagal, da se pripravi seznam odlokov, ki so že sprejeti, ki so v pripravi in kateri odloki Občine Krško še veljajo za našo Občino.

Joško Cunk je povedal, da se mu zdi, če je Občina Krško sprejela nov odlok, da so verjetno spremembe glede zakonodaje.

Stanislav Rostohar je povedal, da je odloke potrebno usklajevati z zakonodajo, da pa je na občini premalo zaposlenih, da bi se s tem ukvarjali. Strinjal se je z predlogom, da se pripravi seznam odlokov.

Joško Cunk je vprašal ali ima župan predlog, kje bodo občinski prostori. Predlagal je, da se predlog predstavi pred sprejetjem proračuna.

Jožica Lešnjak je povedala, da so lastniki zidanic prejeli Obvestilo o začetku obračunavanja smetarine. Moti jih, da morajo kupiti posode za smeti. Župan je povedal, da se bo problematika drugače rešila in sicer je predlagal nakup posode za več objektov skupaj. Plačilo pa je predstavljeno. Kriterij za plačevanje smeti je priključek na vodo.

Marjan Cvelbar je povedal, da je bil sklep sprejet na pobudo nekaterih članov sveta, ki so jamrali, da je v Kostanjevici preveč smeti. Župan je predlagal, da se občanom in lastnikom tolmači, da ne bo veliko za plačat.

Melita Skušek je povedala, da jo moti, ker se govori, da je zaračunavanje smetarine njena kaprica. Uprava naj pogleda sklep in kako se je glasovalo – sklep je bil soglasno sprejet.

Silvester Miklavž je predlagal, da so sklepi napisani – predlagatelj sklepa ne more biti Občinski svet.

Ladko Petretič je povedal, da so podobni sklepi sprejeti v Občini Mokronog, zato naj se občinska uprava pozanima, kako so tem speljali zadevo in naj se stvari ne delajo na pamet.

Melita Skušek je še povedala, da je Kostakov način nesprejemljiv.

Joško Cunk je predlagal, da se nabavi občinske zastave in se jih izobesi na občinski stavbi. Prav tako je predlagal, da se v Novicah objavi, kje je možno občinske zastave kupiti.

Melita Skušek je predlagala, da se tudi iz Krške strani postavi tabla Občine Kostanjevica na Krki.

Župan je povedal, da je v pripravi elaborat o postavitvi tabel in da sedanje table niso v skladu z zakonodajo.

22. redna seja je bila 18.12.2008.

Vprašanja, pobude in predloge iz te seje bomo posredovali, ko bo potrjen zapisnik seje, predvidoma v naslednji številki. Zapisnike sej občinskega sveta si lahko preberete tudi na spletni strani občine Kostanjevica na Krki, natisnjene pa v prostorih Valvasorjeve knjižnice.

Župan Pustoslemšek RAZREŠIL PODŽUPANJO MELITO SKUŠEK

V ponedeljek, 29. decembra, so z občine Kostanjevica na Krki medije obvestili, da je Župan Mojmir Pustoslemšek razrešil podžupanjo Melito Skušek.

Kot razlog je župan navedel dejstvo, da je Skušekova postala članica svetniške skupine, ki se ne strinja z načinom njegovega dela in vodenja. Pri tem ji je očital, da so nekatera stališča, ki jih je Skušekova predstavila v javnosti, zavajajoča, kar da si kot podžupanja ne bi smela privoščiti.

Župan je v izjavi za javnost zapisal takole: »Na podlagi 1. odst. 33. a člena Zakona o lokalni samoupravi in 1. odst. 34. člena ter 6. odst. 37. člena Statuta Občine Kostanjevica na Krki izdajam sklep o razrešitvi gospe Melite Skušek kot podžupanje Občine Kostanjevica na Krki. Z ozirom, da je ga. Melita Skušek postala članica svetniške skupine, katera se ne strinja z delom in vodenjem župana Mojmira Pustoslemška, ugotavljam, da so najina stališča različna in zato ne moreva delovati racionalno v korist razvoja Občine Kostanjevica na Krki. Svoje stališče je javno predstavila v medijih, ki so žal nekatera zavajajoča, saj si tako razlago podžupanja ne bi smela dovoliti. Za ta njena zavajajoča stališča ima občina dokaze. S tem smatram, da je moj sklep o razrešitvi obrazložen in postane pravnomočen, ko ga gospa Melita Skušek uradno sprejme po pošti.«

Za Kostanjeviške novice pa je župan Mojmir Pustoslemšek dodal še: »Naj povem, da sem obvestilo o svoji odločitvi, ki je v skladu s Statutom Občine Kostanjevica na Krki in Zakonom o lokalni samoupravi, poslal vsem medijem in o tem seznanil javnost. Glede na odmevnost samega dogodka, kjer so bila izražena tudi določena stališča, ga osebno ne želim več pogrevati. To je bila moja avtonoma odločitev glede na dogodke konec preteklega leta. Za tiste, ki menijo, da je bila moja odločitev krivična, pa dodajam, da nekdo, ki me pri mojem delu ne podpira, mi ne stoji ob strani oziroma me celo »ruši«, gotovo ne more biti moj namestnik. O imenovanju novega podžupana oz. podžupanje pa trenutno ne razmišljam.«

Melita Skušek je za županovo odločitev izvedela najprej od novinarjev, potem je pre-

jela še pisni sklep. Sama pravi: »V obrazložitvi župan navaja, da najino politično in razvojno prepričanje ni enotno oziroma se je ta neenotnost pokazala z mojim prestopom v neodvisno svetniško skupino. Sama nikoli nisem bila članica nobene politične stranke, zato je očitek neupravičen, hkrati pa bi moral župan vedeti, da so tudi podžupani sosednjih občin člani različnih političnih opredelitev, kar pa ne vpliva na delo takrat, ko se odloča o pomembnih vprašanjih občine. Tudi sama sem v pomembnih odločitvah vedno podprla županov predlog, ne morem pa sprejeti dejstva, da župan ne dopušča, da imamo člani občinskega sveta (tudi podžupanja) pravico do svojega mnenja ali pogleda. Različne poglede na določene probleme sva poskušala nekajkrat uskladiti, a župan me je zavrnil, češ da ima vsak pravico, da misli po svoje. Kaj torej zanj pomeni usklajevanje – prilagoditev njegovim pogledom in odločitvam ali kompromis?

To, da sodelovanje med županom in podžupani v drugih občinah poteka drugače, je očitek, ki je hkrati tudi dejstvo. Dokler župan ni imel občinske uprave, se je v marsičem posvetoval z mano, pogosto sva imela sestanke v moji pisarni, toda kasneje, ko sem tudi jaz želela neke konkretne odgovore in konkretna dejanja, sem postala na občini nezaželeno. Kolegiji župana, ki so bili bolj kolegiji občinske uprave, so bili nepripravljeni, na njih se je razpravljalo o nepomembnih notranjih organizacijskih problemih, kakšen resen pogovor o načrtih in projektih ni bil nikoli na dnevnem redu, zato se takšnih kolegijev, na katere sem bila vedno povabljena tik pred zdajci z SMS sporočilom direktorice, pogosto nisem udeleževala. Sploh pa niso imeli stalnega urnika in zaradi službe, ki od mene terjala celega človeka, nisem mogla na poziv steči k županu. Nihče pa me o dogovorih (ki jih verjetno tudi ni bilo) tudi ni obveščal.

Izjava, ki mi jo očita župan, da svetniška skupina želi le njegov odstop, ni resnična, dejala sem, da bo to skrajno dejanje, ki ga bomo storili, a je daleč od naših želja. Tega si nihče ne želi, želimo pa spremembe v načinu komunikacije, spremembe v načinu vodenja občine in jasno začrtano vizijo razvoja. Je to tako nemogoče?

O tem, da župan pravi, da sklep o razrešitvi obžaluje, bi lahko komentirala takole: vse tole je le še en pri-spevek h kostanjeviški blaznosti. Toliko dobrih, toliko spoštovanja vrednih in toliko delavnih ljudi je v Kostanjevici, da ne morem razumeti, zakaj tu, v tem naravnem, nimamo toliko modrosti, da bi si lahko ustvarili nebesa. Vprašati se moramo – kdo koga potrebuje in kdo je tisti, ki bi moral stvari povezovati in ne razdirati. Jaz prav gotovo nisem med slednjimi. 28 let dela s Kostanjevičani in za Kostanjevičane je dolga doba, a meni se zdi kratka, ker sem vse delala s srcem.«

| T.J.G. | Foto: T.J.G.

Foto: Matej Jordan

ODPRTJE CVETLIČARNE

Jožica Žugič nas je v soboto, tik pred praznikom kulture, povabila na kostanjeviški otok, na otvoritev svoje nove cvetličarne Mimoza. Svoje dolgoletno delo s strankami na tej lokaciji želi še nadgraditi in sporoča, da ji cvetja ne bo zmanjkalo niti za bližnji praznik Valentinovo, dan ko se ptički ženijo.

| G. M.

MARUŠA LAPUH RAZSTAVLJA V BREŽICAH

Mlada kostanjeviška fotografinja Maruša Lapuh, sicer dijakinja brežiške gimnazije, se te dni predstavlja v klubu Mladinskega centra Brežice s svojo prvo fotografsko razstavo z naslovom Bluzenje. Na ogled je postavila 24 fotografij, pretežno portretov, ki so nastali v lokalnem okolju.

G. M. |

Foto: Maruša Lapuh

MLADI V PARLAMENTU

Člani mladinskega parlamenta občine Krško in Kostanjevica na Krki, učenke in učenci ter njihovi mentorji so v ponedeljkovem dopoldnevu gostovali v Državnem zboru v Ljubljani, v hramu slovenske demokracije. Obisk sicer sodi v vsakoletni program Zveze prijateljev mladine Krško, v okviru katere tudi potekajo otroški mladinski parlamenti. Predsednik državnega zbora je ob tem mladim obiskovalcem pojasnil, da je naloga Državnega zbora "definirati skozi zakonodajo tiste elemente naše skupne politike, našega skupnega življenja, za katere lahko rečemo, da so v javnem interesu."

| M. J.

Foto: Matej Jordan

OBELEŽILI PRAZNIK KULTURE

Na Osnovni šoli Jožeta Gorjupa so v četrtkovem popoldnevu, pred praznikom kulture, kot prvi obeležili 8.februar. V pestrem kulturnem programu, s plesom, petjem in igranimi vložki, so nastopili učenke in učenci kostanjeviške osnovne šole.

| M. J.

Foto: Matej Jordan

V KRKI OKRASILI NOVOLETNO JELKO

Pri Lamutovem likovnem salonu Galerije Božidar Jakac so člani Potapljaškega društva Krško pred božičnim večerom pripravili božično-novoletni potop, ko so v vsega 7.5°C topli reki Krki okrasili jelko in jo nato po dobrih 20 minutah prinesli na plano. Druženje se je pričelo ob 16. uri, potop pa so pričeli nekaj po 17. uri in ga nato zaključili nekje okrog 17.30, ko je okrašena smrekica tudi pristala v rokah Sandija Petrišiča, člana Potapljaškega društva Krško. V potopu je sodelovalo 9 potapljačev.

M. J. |

HARLEKINKE V KRŠKEM

Na odru velike dvorane Kulturnega doma Krško so se v soboto, 20. decembra zvečer, predstavile plesalke plesne skupine Harlekin iz Kostanjevice na Krki. V štirih izhodih so tako predstavile dejavnost v minulem letu. Plesno društvo Harlekin deluje pod vodstvom Lucije Kuntarič že 14 let.

Na izbiro imajo pet plesnih programov, prvi je namenjen malčkom, ki se prvič srečujejo s plesnimi koraki, drugi program je namenjen tistim malo starejšim malčkom, ki se bodo že spoznavali z različnimi plesnimi tehnikami, tretji je namenjen osnovnošolcem in srednješolcem, ki plešejo samo za rekreacijo in zabavo, četrti je namenjen osnovnošolcem in srednješolcem, ki bi radi plesali resno, ne samo kot rekreacijsko. Učijo se pod mentorstvom pedagoginje Kjare Stari.

| M. J.

Foto | Arhiv O. Š. Jožeta Gorjupa, Kostanjevica na Krki

REKREATIVCI

Rekreativci-reaktivci, ki po dve uri tekajo za žogo v šolski telovadnici ne morejo narediti sto korakov z bližnjega parkirišča, kjer ne velja nikakršna prepoved parkiranja. Telo že telo, kaj pa duh, bi se vprašal Sokrat.

| J. Z.

Iz zakulisja; Foto | osebni arhiv Anje Pinterič

ŽE DRUGIČ NA EMI

V petek, 31.1.2009, je na prvem večeru, na predizboru za pesem evrovizije EMA 2009, nastopila tudi Kostanjevičanka Anja Pinterič. Anja je bila v vlogi spremljevalnega vokala mlade Krčanke Tadeje Molan in Retro beata. Kljub odličnemu nastopu se jim žal ni uspelo uvrstiti na finalni večer.

| G. M.

OBVOZNICA RES ŽE LETOS?

Kostanjeviška obvoznica, o kateri teče beseda vse od leta 1929, ko je bil izdelan celo projekt zanjo in o kateri se je glasno govorilo in obljubljal ob vsakih volitvah, je, kot kaže, tik pred uresničitvijo. Resda na gradbišču mosta že od decembra ni delavcev, kljub temu pa so na Direkciji RS za ceste optimistični: »Takoj po sprejetem rebalansu proračuna za leto 2009 bo objavljen javni razpis za dokončanje del. V kolikor bo objavljen marca, bodo gradbena dela zaključena predvidoma do konca letošnjega leta,« je pojasnila Nina Rangus iz službe za odnose z javnostmi na Direkciji. Seveda pa je jasno: če bo rebalans potrjen na primer maja, se bodo tudi dela premaknila v pomlad.

Gradbena dela so se začela že v letu 2004, celoten projekt pa je težak 6,13 milijona evrov, od tega bo slabih 5 milijonov prispevala država, ostalo pa občina. Ko bo promet stekel po obvoznici, si bosta oddahnili tudi oba lesena mosta, ki vodita na otok, saj bo čeznjo večjim vozilom dovoljena le dostava, bo pa cesta skozi Kostanjevi-

co z mostovoma vred postala občinska.

Prav zaradi prometa, predvsem tovornega, ki je zaenkrat pač primoran peljati čez otok, sta spomeniško zaščiteni mosta iz dneva v dan bolj uničena, vozišče pa se je v tej zimi spet bolj razcvetelo. A pristojni pravijo, da za uničenje, pri tem bolj izstopa most na južni strani mesta, ni kriva zima, pač pa prevelike obremenitve. Znano je namreč, da čeznjo ne bi smela voziti težja vozila od 12 ton, vozijo pa celo 40-tonski tovornjaki, in to ne počasi.

Nedavni ogled mosta pri nekdanjem Mercatorju je pokazal, da je ta vpet in na enem delu poka, ni pa nevaren za promet. Zaradi poškodb bodo letos delno obnovili most: zamenjali bodo glavne nosilne konstrukcije, to je vzdolžne nosilce in prečne trame, ter voziščni del in ograjo, ne pa podpornih stebrov. Obnova bo torej kar temeljita, zaradi česar bo most za promet zaprt predvidoma pet tednov, obvoz pa bo urejen skozi Slivje in Brod. »Na mostu na severni strani so v letošnjem letu predvidena redna vzdrževanja, večja dela pa ne, saj most ni v tako slabem stanju,« pojasnjujejo na Direkciji RS za ceste.

| T. Jakše Gazvoda

Lesena mosta sta zaenkrat še pod okriljem države, ko pa bo promet stekel po obvoznici, bosta občinska. Se bo to res zgodilo že letos?

| Foto: T.J.K.

Foto: Darko Gašpar

KOSTANJEVICA NA KRKI NA SEJMU TURIZEM IN PROSTI ČAS

V času med 22. in 25. januarjem 2009 je na gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal sejem Turizem in prosti čas, kjer se je v Marmorni dvorani na Sončevi poti predstavila regija Posavje, in sicer občine Kostanjevica na Krki, Krško, Brežice, Sevnica, Bistrica ob Sotli in Radeče. Predstavitve regije Posavje je potekala v organizaciji Regionalne razvojne agencije Posavje, lokalni zavodi iz področja turizma pa so koordinirali predstavitve in promocijo vsak za svojo občino. Regija Posavje se je predstavila z novo tržno znamko »Posavje, polno priložnosti«. Za animacijo na razstavnem prostoru so poskrbeli turistični in gostinski ponudniki iz Posavja z bogato enološko-gastronomsko ponudbo, rokodelci z različnimi izdelki in informatorji, ki so obiskovalcem sejma v sliki in besedi predstavljali turistično ponudbo in možnosti doživetij ter različnih aktivnosti. Vseskozi je na razstavnem prostoru potekalo tudi izpolnjevanje anketnih vprašalnikov, tako da so obiskovalci sejma lahko sodelovali v nagradni igri, nagrade pa so prispevali turistični in gostinski ponudniki iz Posavja.

| Lea-Marija Colarič-Jakše

TRADICIONALNO SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV V ORGANIZACIJI RDEČEGA KRIŽA

Krajevska organizacija Rdečega križa Kostanjevica na Krki je 19. 11. 2008 priredila tradicionalno srečanje starejših občanov naše občine. Udeležilo se ga je 70 krajanov. Večer so jim s svojim nastopom, kot vsako leto, popestrili učenci Osnovne šole Jožeta Gorjupa pod vodstvom mentorice ge. Staše Jordan in naš stari znanec Jure Draksler s svojo harmoniko.

Udeležence je na srečanju nagovoril in pozdravil tudi župan g. Mojmir Pustoslemšek in jim v imenu občine podaril razglednice Kostanjevice na Krki iz cikla Štirje letni časi.

Srečanja sta se poleg prostovoljk Krajevne organizacije RK udeležili tudi sekretarka Območne organizacije RK Krško ga. Mojca Vizler in predsednica ga. Meta Habict. Ob slovesu je poleg dobrih želja za leto 2009 obveljala tudi obljuba vseh nas, organizatorjev in udeležencev, da se čez leto dni zopet srečamo. Poleg organizacije tradicionalnega srečanja starejših občanov pa smo prostovoljke krajevne organizacije pred prazničnimi dnevi obiskale tudi naše občane, ki prebivajo v domovih starejših občanov v Krškem in Novem mestu. Kot vselej so se našega obiska zelo razveselili in z zanimanjem prisluhnili novicam iz domačega kraja. Za vsestransko pomoč pri organizaciji srečanja in za podporo našemu delu se zahvaljemo ge. Faniki Sevšek in Gostilni Zolnir, ge. Alenki Zaman in vsem Vam, ki nas s svojimi prostovoljnimi prispevki vsako leto podprete. Za krajevno organizacijo RK | Stanka Sikošek Černoša

ŠELMARIJA NA POŠTNIH ZNAMKAH

Foto: Matej Joradn | Prvi letošnji zbor

Pustno ogrevanje pred velikim finalom, ki se bo letos začelo na pustno nedeljo, 20. februarja, končalo pa na pepelnično sredo štiri dni kasneje, se je začelo z izidom znamke kostanjeviške Šelmarije. Predstavitve je bila 30. januarja 2009, v prostorih Lamutovega likovnega salona v Kostanjevici na Krki.

Natisnjenih je bilo 70 000 primerkov z nominalno vrednostjo 1,60 evra. Uporabljamo jih lahko za nestandardne pošne pošiljke v notranjem prometu, ki tehtajo od 250 do 500 gramov. Znamko je oblikovala Milena Gregorič, ki je bila tudi gostja na predstavitvi. To je že deseta priložnostna znamka iz serije Folklor-Maske, ki jo je Pošta Slovenije začela izdajati leta 1996, takrat sta namreč izšli dve znamki, ki prikazujeta pustni maski iz Ptujkega in Dravskega polja. Ob tej priložnosti pa so bili predstavljeni tudi drugi filatelistični materiali. Ovitke, ki ga je Pošta Slovenije izdala ob tej priložnosti, je ilustrirano pismo, ki ga dopolnjuje znamka Šelmarije. Pečateno je s posebnim priložnostnim poštnim žigom.

Maksimum karta je razglednica z motivom, ki je na znamki, vendar brez imena države, poštnega roga in nominalne vrednosti. Na fotografijo nalepljeno znamko se

pečati s posebnim priložnostnim žigom, ki nosi datum izdaje znamke.

Na predstavitvi znamke je povabljen nagovoril župan Občine Kostanjevica na Krki Mojmir Pustoslemšek, znamke pa je predstavil predstavnik Pošte Slovenije, Cveto Sršen, direktor Poslovne enote Novo mesto, ki je tudi podelil spominske albume. V kulturnem programu, ki ga je povezovala Lea Marija Colarič Jakše, so sodelovali Matej Drobnič, Gorazd Šošter in glavni liki kostanjeviške Šelmarije, med katerimi so izstopali mestni sodnik Željko Koljančič, oče Šelme Tine Hodnik, predsednik Prforcenhausu Andrej Jordan in novi kanonik Andrej Kerin Kičo. Pevci, tokrat Kostanjeviškega septeta, pod vodstvom Janija Kuharja, so prvič po letu 1972 ubrano zapeli pustno himno Šelma. Upravnica Pošte Kostanjevica na Krki Alenka Kranjc in poštna uslužbenka Jožica Pungercar pa sta ob izpostavljenem poštnem okencu poskrbeli, da so se udeleženci oskrbeli z novimi znamkami in drugimi filatelističnimi posebnostmi.

Prijeten večer smo zaključili ob bogato obloženih mizah, kjer so krofi in flancati že napovedovali prihajajoči pustni čas.

| Jani Zakšek

Kostanjevica se na znamkah uradnih poštnih izdaj pojavlja že četrtrič. Prvič ob nemški zasedbi Ljubljanske pokrajine, aprila leta 1945, ko je v seriji šestnajstih znamk pokrajinskih motivov iz Ljubljanske

pokrajine predstavljen kostanjeviški samostan. Ta motiv s pretiskom Jugoslavija-Slovenija-Jugoslavija in peterokrako zvezdo nad simbolom slovenstva Triglavom je predstavljen tudi na drugi znamki, ki so

izdali po koncu druge svetovne vojne, 7. junija 1945. Tretja znamka, na kateri je upodobljeno staro mestno jedro na otoku in nekdanji cistercijanski samostan, v katerem ima danes prostore

Galerija Božidar Jakac, je izšla 21. marca 2002, ob 750-letnici prve omembe mesta v pisnih virih. Četrta z liki kostanjeviške Šelmarije pa 30. januarja 2009. | Jani Zakšek

Nastopil je tudi znani igralec
Andrej Rozman Roza
| Foto: Matej Jordan

MESTO LUČI

Nekega nedeljskega popoldneva, ki ni bil slučajno najkrajši dan v letu, natančneje 21. decembra, je Kostanjevica na Krki dobesedno zasijala v novi podobi. Nekaj rok je prižgalo več sto sveč, ki so kazale pot po otoku in pričale o prihajajočem božičnem vzdušju. Prihod v mesto po mostu okrašenemu z baklami je nakazoval na čarobnost tega dne. Tamal plac je res postajal premajhen. Pod visoko jelko je stal osvetljen oder okoli katerega so se počasi zbirali ljudje. Vse tja do Pošte je segala veriga bogato polnih stojnic na katerih je bilo mogoče kaj kupiti, dobro jesti in seveda piti. Najbolj nestrpni so bili otroci, saj so dobro vedeli, da jih bo obiskal pravi Božiček. Zbrani pod odrom so se zabavali v družbi Gledališča Kolenc, ki je za njih pripravilo lutkovno predstavo Maček Muri. Njihovi bučni odzivi in smeh so spletli vezi med starejšimi obiskovalci. Nastala je velika množica dobre volje in druženja željnih ljudi, ki so mraz preganjali ob kozarčku čaja in kuhanega vina ter se sladkali z dobrotami iz stojnic. Mestno jedro je zaživelo in vsak je imel priložnost, da se predstavi in s tem obogati radost praznikov. Za bogato okrasitev (sveče in bakle) se lahko zahvalimo podjetju R.M. Trade. Otočani in Zveza Prijateljev Mladine so ponujali

pladnje polne piškotov, tople palačinke in pijačo, na prodaj so bili leseni izdelki in lutke, obiskovalci pa so lahko kupili tudi literaturo, izdano s strani Občine Kostanjevica na Krki. Z izjemno gesto se je izkazalo Kulturno Umetniško društvo FLOKart. Lokalna dekleta in fantje so s prodajo lastnih izdelkov in idej zasledovali en sam cilj: zbrati čim več denarja in ga podariti družini, ki bo na ta način lahko vsaj za trenutek odmisli socialne probleme in doživela pravi čar božiča. Odziv obiskovalcev je vplival voljo premraženim posameznikom, ki so vztrajno razlagali kaj ponujajo in kaj želijo v zameno. Otroci so s polnimi vrečami daril pozdravili odhajajočega Božička in publika pod odrom se je počasi zamenjala. Provokativni nastop igralca Andreja Rozmana – Roze, ki ga je zaključil z bruhanjem ognja, je sprožil nov val navdušenja in zopet so si gledalci ogreli roke. Zaslišal se je glas fanfar in župan je prižgal mestni ogenj ter s tem v sklopu prireditve Mesto luči v prostorih Pošte slavnostno otvoril fotografsko razstavo Zima v Kostanjevici. Po uvodnem govoru smo fotografje lahko povprašali o njihovem delu in si razstavo tudi ogledali. Utrinki iz fotografij so bili motiv za najrazličnejše pogovore še dolgo v nadaljevanje Novoletnega sejma. Na odru je pela skupina 4PLAY,

pod njim pa smo domačini hvalili lepo zasnovano in izpeljano zabavo. Navkljub nizkim temperaturam so se ljudje na prireditvi zadržali dlje kot ponavadi in druženje se je nadaljevalo dokler ni zmanjkalo dobrot in izdelkov. Vtisi, ki smo jih lahko odnesli s sabo v tople domove, so zagotovo vzbudili nove ideje o dobrih dejanjih in večji povezanosti našega kraja.

| A. P.

FLOKart-U JE MAR

FLOKart, društvo učencev zadnjih klopi, je s svojimi izdelki, ki so jih na zimski solsticij prodajali na Tamalem plac, zbralo 325 €. Na božično jutro so predstavniki društva presenetili družino Čučnik. Brezposelna starša sta zbrani denar s hvaležnostjo v očeh sprejela, saj s šestimi otroki starimi od štiri do osemnajst let v času finančne krize res ne doživijo veliko veselih juter. FLOKartovcem je zopet uspelo dokazati, da lahko razmišljanje z lastno glavo prinese obilo zadovoljstva, in da humanost ne ostane nepoplačana.

| U. A.

8. FEBRUAR, KULTURNI PRAZNIK

Proslava ob kulturnem prazniku, Lamutov likovni salon Galerije Božidar Jakac, nedelja, 8. februar 2009

*“Knjige so veliki spomin stoletij. Njihova funkcija je zato nenadomestljiva. Če izginejo knjige, zagotovo izgine tudi zgodovina, enako pa izgine tudi človek.”
(J. L. Borges)*

Človek je zaznamovan s spominom. Nakopičene raznovrstne izkušnje pretresa, predeluje in jih uporablja v nadaljnjih (pre)izkušnjah, zato tudi spominjanje in pretresanje negativnih spominov ni redukcija. Spomin je večplasten in omogoča razvoj, na glede na njegovo lastnost. Spomin je produktiven.

Proslava ob kulturnem prazniku je bila takšen večplasten spomin. Preteklost se je spletala s sedanjostjo, ljudskost s sodobnostjo, resnost s sproščenostjo. Obiskovalci smo lahko ob predstavitvi novodobnega Povodnega moža Andreja Rozmana Roze, ki so jo izvedli učenci OŠ Jožeta Gorjupa, ne le prepoznali, ampak tudi spoznali pomen,

ki ga ima poezija za mlade danes. Ob spročenosti, iskrenosti in kritičnosti povezovalca Staneta Tomazina, ne le nasmehnilo, ampak tudi zamislilo. Ob poučnosti in grozljivosti pravljic, ki jih ob spremljavi glasbe Zaša Brežarja pripovedovala pravljíčarka Špela Frlic, ne le zgrozili, ampak tudi zdrznili. Kruta resničnost, prikazana ob zgodbi o nekulturnem svetu in nekulturnih ljudeh, v slavnostnem govoru mladega pisatelja

Nejca Gazvode, je privabila misli o kulturi in umetnosti, ki jih mora vsak v sebi premisliti in pretresti, v kolikor jih še ni. Glasbena skupina Jararaja pa je nastopila predvsem z zanimivimi aranžmaji slovenskih ljudskih pesmi, ki so preplet preteklosti in sedanjosti, kot je takšen preplet tudi sam kulturni praznik, spomin na rezultate človekovega delovanja, ustvarjanja.

| Anita Grubar

Foto: Matej Jordan

PRAZNIK KOLIN 2009

Dobri stari recepti ne bodo pozabljeni

Koline včasih niso bile le kmečki praznik, s katerim je živela in dihala vsa družina, pač pa je šlo tudi za način shranjevanja mesa, ki je bilo takó na voljo vso zimo. Čeprav se je življenje v zadnjih desetletjih močno spremenilo, se tradicija kolin še vedno ohranja. Še več, marsikje na podeželju običaje zavoljo etnološke vrednosti ponovno oživljajo.

Tako je na dan Antona Prašičkarja Društvo domačih kolin iz Kostanjevice na Krki, ki že več kot deset let združuje mesarje in ljubitelje mesnin ob blizu in daleč, pripravilo praznik kolin. Njihov namen je ohraniti etnološke in s tem kulturne prvine našega življenja na kmetih. V ta namen so organizirali tekmovanje za najboljšo krvavico, pečenko, mesenko, tlačenko, mrežno pečenko, kisló zelje, repo, kruh in vino.

»Naše Društvo domačih kolin Kostanjevica na Krki je edino društvo v Sloveniji, ki ni salamarsko, pač pa temelji na domačih kolinah. In če smo zadnja leta ocenjevali le koline, smo sedaj praznik razširili in tokrat ocenili tudi kmečko pojedino, ki združuje krvavico, zelje ali repo ter kruh in vino,« je dejal predsednik društva Jože Cunk. Tako je s kmečko pojedino zmagal Franc Kovačič iz Šentjerneja. Najbolj okusno pečenko je prinesel Šentjernečan Dominko Kušljan, mesenko Rajko Kučič iz Črneče vasi, najboljšo tlačenko je pripravil Ivan Prah iz Velikega Podloga, komisijo je najbolj prepričala pečenica kmetije Stergar iz Sel pri Dobovi, z vinom je slavil Peter Špiler (tudi zma-

Rajko Kučič z ženo Mojco. Rajko je osvojil prvo in drugo mesto z mesenkami in četrto s pečenicami, mesariti pa se je naučil pri starših. | Foto: T. J. G.

govalec krvavic), najboljši kruh je spekla Olga Vene, najbolj okusno kisló zelje so pripravili na Šoli Grm Novo mesto, kisló repo pa pri Matiji Vimpolšku v Brežicah.

»Mesenke delam po starih metodah, kot so me učili starši. Pri tem se zanesem na svoj okus, kemije pa mesu ne dodajam,« pravi Rajko Kučič, ki je pripravil najboljše mesenke, za katero uporablja pretežno svinjino doma vzgojenih prašičev. In kakšna skrivnost? »Skrivnosti ni, če delaš z dušo, ne potrebuješ skrivnosti ne tehtnice, vedno pa se trudim po najboljših močeh. Pri kozarčku cvička se namreč prileže tudi dobra klobasa, zato jih del posušim. Resda sem včasih več prekajeval, a sedaj to počnem bolj z občutkom, da je vonj prijetnejši in kakovost boljša. Seveda uporabljam suha bukova drva,« pravi Rajko, sicer pa pri kolinah sodeluje vsa družina.

Komisija, ki je preizkušala prinesene dobrote, je bila enotna: vsi izdelki so bili odlični, nekateri pa so zmagali za razliko, ki pove, da so izdelki lahko še boljši.

| Tanja Jakše Gazvoda

REZULTATI:

Mesenke: prvo in drugo mesto - Rajko Kučič iz Črneče vasi, tretje mesto - Alojz Zorič iz Šutne pri Podbočju. Pečenka: prvo mesto - Dominko Kušljan iz Šentjerneja, drugo mesto: Jože Sumrak iz Dednje vasi pri Pišecah, tretje - nekdanji Kostanjevičan Ivan Prah iz Velikega Podloga.

Pečenice: prvo mesto - Kmetija Stergar iz Sel pri Dobovi, drugo mesto - Vlado Krošelj iz Dobove, tretje - Dominko Kušljan iz Šentjerneja.

Tlačenka: prvo mesto - Ivan Prah iz Velikega Podloga, drugo mesto - Anton Pribožič iz Brestanice, tretje - Gregor Markovič iz G. Polja.

Vino: prvo mesto - Peter Špiler s souvignonom, prav tako drugo mesto, a z modrim pinotom, tretje mesto - Franc Kovačič iz Šentjerneja.

Najboljši kruh je spekla Olga Vene, drugo mesto s je zaslužil kruh Marije Stariha, tretje pa kruh Franca Štokarja. Kisló zelje: prvo mesto - Šola Grm Novo mesto, drugo mesto - Ivan Urbanč, tretje mesto - Matija Vimpolšek.

Kisló repa: prvo mesto - Matija Vimpolšek, drugo - Šola Grm Novo mesto, tretje - pa Franc Glinšek.

Kombinacija: krvavica, zelje ali repa, kruh in vino: prvo mesto - Franc Kovačič iz Šentjerneja, drugo mesto - Franc Štokar iz Orehovca pri Kostanjevici, tretje - Franc Glinšek iz Podbočja.

Praznik kolin so zaključili s podelitvijo priznanj najboljšim. Na sliki: Rajko Kučič, Franc Štokar (drugi v kombinaciji), Franc Kovačič, Franc Glinšek (tretji v kombinaciji), ob predsedniku društva Jožetu Cunku in povezovalcu prireditve Janezu Bratkoviču.

| Foto: T. J. G.

KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA KOSTANJEVICA NA KRKI

V petek, 26. decembra prejšnjega leta je kostanjeviški orkester pripravil tradicionalni božično-novoletni koncert, ki je bil tokrat že 15. zapovrstjo. Člani kostanjeviške godbe so se na koncert pripravljali vse od konca septembra, ko so prvič začeli preigravati melodije, ki smo jih na minulem koncertu lahko slišali. Poleg običajnih vaj v vadbenem prostoru, so člani Pihalnega orkestra Kostanjevica na Krki odšli tudi na intenzivne vaje, ki so trajale tri dni, in sicer od 28. pa do 30. novembra. Tokrat so odšli v center šolskih in občinskih dejavnosti v Bohinj, kjer so se veliko naučili. Na intenzivne vaje je odšlo 36 godbenikov, na koncertu pa jih je igralo 39.

15. božično-novoletni koncert je bil malce drugačen. Tako kot zimski kon-

cert leto poprej je tudi ta potekal v telovadnici odnove šole Jožeta Gorjupa, ki so jo godbeniki posebej pripravili prav za koncert. To je bil hkrati tudi prvi božično-novoletni koncert, na katerem ni bilo vstopnine ampak le prostovoljni prispevki. Prav tako so na omenjenem koncertu igrali le člani Pihalnega orkestra Kostanjevica na Krki, katerega število se je povečalo, saj sta k članom pristopila Aljaž Košir in Vid Jordan. Prvič se je zgodilo tudi to, da godbeniki po koncertu niso odšli na večerjo, temveč so v šolski jedilnici ob jedachi in pijači poklepetali s poslušalci, ki so se druženja udeležili. Za 15. obletnico kostanjeviške godbe je domača občina pripravila presenečenje. Povabili so glasbeno zasedbo Donald's Trumpet, ki je s svojo glasbo razživila vse zbrane.

Gostje večera Donald Trumpet
| Fotografiji: **Matej Jordan**

Pihalni orkester Kostanjevica na Krki vse bralce vljudno vabi, da se udeležite poletnega koncerta, ki bo zaradi jubilejnega leta na začetku junija in na katerem lahko pričakujemo tudi kakšnega glasbenega gosta.

| Alja Angeli

MARGITA SINTIČ

Foto:
Matej
Jordan

Da bo zime kmalu konec in da bo Kostanjevica tudi v bližajoči se recesiji ohranila svojo trdno valuto Kostanj, gre zahvala predvsem pustu in tistim, ki ustvarjajo kostanjeviško Šelmarijo. Z novo predsednico Etnološkega društva Prforcenhaus, Margito Sintič, smo se pogovarjali o pustnem času, o delu in nalogah društva, pa tudi o tem, kaj nas čaka na letošnji Šelmariji.

Brez vašega društva si kulturnega, družabnega in zabavnega življenja v Kostanjevici ni moč predstavljati, čeprav ste se šele pred kratkim organizirali v Etnološko društvo Prforcenhaus. Od kod mu ime in kako je prišlo do nastanka ter sedanje zasedbe?

Margita: Ime Prforcenhaus je zelo staro, pomenilo pa naj bi lovski pogon. Etnološko društvo Prforcenhaus je bilo ustanovljeno decembra 2007. Pred ustanovitvijo smo delovali v sklopu turističnega društva, za »osamosvojitvev« pa smo se odločili na podlagi pestrosti in obsega dejavnosti s katerimi se ukvarjamo. Novoustanovljeno društvo je vodil Milan Kuplenik, ki mu ni bil le predsednik, temveč je v celoti posvojil tudi lik »šelmarijskega župnika«; spisal in odpel je vse litanije. Ko nas je v lanskem letu nepričakovano zapustil, smo bili primorani izvoliti novega predsednika, saj smo želeli da bi dejavnosti potekale čimbolj nemoteno. Bila sem tajnica novoustanovljenega društva in vseskozi dejavna pri organizaciji Šelmarije, Cvičkarije in Kostanjeviške noči, zato so me ostali člani predlagali za novo predsednico. Sprva nisem razmišljala v tej smeri, a sem to funkcijo potem vendarle sprejela. Pred tem sem namreč raje delovala bolj iz ozadja.

S čim vse se v društvu ukvarjate?

Margita: Dela v društvu je kar veliko. Poleg celotne organizacije Šelmarije, Cvičkarije in Kostanjeviške noči je ena naših pomembnih nalog ureditev bogatega arhiva, ki ga trenutno hranim na svojem domu. Predvsem gre za fotografije preteklih Šelmarij in ostale tovrstne dokumente. Del gradiva je Milan že uspel računalniško obdelati, kljub temu pa je pred nami še veliko dela.

Koliko članov trenutno šteje društvo in kakšni so pogoji za članstvo?

Margita: Društvo zaenkrat obsega enainšestdeset članov. Član lahko postane vsakdo, ki podpiše pristopno izjavo in plača simbolično članarino desetih evrov, s čimer se pokrije vsaj nekaj izdatkov za pisarniški material in poštino. Društvo sloni izključno na prostovoljnem delu, našim članom pa podarimo prav poseben koledar. Čemu poseben? Ne začne se namreč z januarjem, pač pa s februarjem. Traja torej od pusta do pusta.

Pred nami je Šelmarija, najbolj vesel dogodek v Kostanjevici in osrednji izživ vašemu društvu. Kako zakoreninjena je tradicija šemljenja v Kostanjevici in kakšno vlogo igra festival v življenju prebivalcev?

Margita: Včasih je bil pust v Šentjerneju večji kot v Kostanjevici, čeprav ima, po

drugi strani, Kostanjevica daljšo tradicijo šemljenja. Bili so tudi časi, ko nam je politika metala polena pod noge, češ da je pustovanje v prvi vrsti praznik norcev in pijancev. To so bile seveda povsem neupravičene pripombe. Šelmarija je dogodek, ki zahteva ogromno organizacijskih in vsebinskih priprav; veliko je dela s kostumi, pisanjem besedil, masko ter opremo. Pustovanja si ne moremo zamisliti brez pridnih šivilj, v preteklosti so bile to predvsem delavke bližnjega Laboda. Tam je šivala tudi moja mama in spominjam se, da so zaradi priprav na pustovanje ženske prebile v šivalnici marsikatero noč. Sešile so vse potrebne kostume, oblekle godbo, napravile zastave... Žezla in pločevinasto figuro Šelme pa je oblikoval stari oče mojega moža. Ta je imel svojo kleparsko delavnico, v kateri se je porodila in oblikovala marsikatera ideja. Danes to delo opravlja Jani Kovačič.

S Šelmarijo torej v resnici živi in diha ves kraj.

Margita: Če hočemo uspeti, mora s tem živeti ves kraj. In dejansko je tako. Trenutno v povorki sodeluje šestinpetdeset članov: nekaj jih je v godbi, nekaj v purger gardi, seveda so tu glavni liki, kulturniki, pa ekipa, ki skrbi za srečolov, mažoretke, statisti...

Ludvik: V času pusta so Kostanjevičani množično jemali dopuste, od četrtega do naslednjega četrtega. Svoja podjetja, delavnice in tovarne smo obiskali le na pustni torek, zapeli, zaigrali in odšli naprej. Tudi šola je manjkajočim učencem takrat pogledala skozi prste, starši pa smo pisali opravičila. Spominjam se časov, ko je bila Kostanjevica še polna obrtnikov – njihove delavnice so bile sicer ves pustni teden zaprte, so pa zato gostilne delale s toliko polnejšo paro. Včasih je trajalo po štiri, pet dni, preden je kdo sploh dosegel prag domače hiše.

V vlogi predsednika Prforcenhaus se je torej znašel tudi vaš mož?

Margita: Seveda. Mož, pa tudi njegovi starši, stari starši in sorodniki so imeli vselej pomembno vlogo v Šelmariji. Mož sicer nima »svojega« lika, so pa bili v pustovanju udeleženi njegovi sorodniki: oče, stari oče, brat... Včasih je šlo to kar iz roda v rod - če so bili predsedniki

vsi moški tvoje družine, potem je kar nekako samoumevno, da boš to tudi ti.

Kakšne pogoje pa je treba izpolnjevati, preden posameznik sploh lahko pomisli na kandidaturo?

Margita: Pogoj za predsednika Prforcenhausa je, da ima domovinsko pravico, da je torej čistokrvni Kostanjevičan. To pomeni, da mora živeti v Kostanjevici vsaj petnajst let. Vsako leto je izvoljen nov predsednik. Edini v vrsti predsednikov, ki je svoje mesto izjemoma zasedal dve leti zapovrstjo, je bil Abramov Andrej, in sicer v letih 1979-80, ko je zaradi Titovega zdravstvenega stanja leta 1980 obveljala prepoved pustovanja.

Kako daleč nazaj pa segajo predsedniške volitve oz. njihovi približki tega, kar vidimo danes?

Margita: Po drugi svetovni vojni – med katero ljudje, tudi zavoljo še posebej neprijetne lege Kostanjevice na razmejnitveni črti med Italijansko in Nemško vojsko, seveda niso razmišljali o pustovanju – je Šelmarija leta 1948 ponovno doživela svoj zagon in takratno obliko bolj ali manj ohranila vse do danes.

Ludvik: Zanimivo je, da je bila prva predsednica Prforcenhausa ženska – leta 1948 je ta položaj zasedla Marija Rus. Po tem se je zvrstilo mnogo predsednikov, a med njimi ni bilo nobene ženske več – moški zaenkrat trmasto hranijo to prestižno mesto zase. Kako bo v prihodnosti pa se nikdar ne ve.

Tako stare kot tudi novejša fotografije pustovanja pričajo o tem, da je pustna povorka pravzaprav posrečen preplet tradicije in aktualnih pojavov. Kakšen je vaš odnos do tega in kakšni so načrti

za prihodnost?

Margita: V zasnovi povorke poskušamo biti vsakokrat tradicionalni in aktualni obenem. Obiskovalci si v povorki lahko ogledajo Šelmo z očetom, župnika, pa tudi novejše like, na primer guvernerja banke, ki je prišel v veljavo skupaj Kostanjem. A brez skrbi, našemu Kostanju se recesija naj ne bi poznala. Aktualnost je bila vselej del Šelmarije – kot vidiš na fotografijah iz leta 1957, so takrat nastopili Kitajci, ženske v feredžah ter liki v kostumih, sešitih iz filmskih plakatov in razglednic, kino v bivšem kulturnem domu pa se je za čas pusta preimenoval v »Kino Ali Baba«.

Glede prihodnosti razmišljamo predvsem o vsebinski obogatitvi ponudbe. O dodajanju novih likov, ki so v preteklosti Kostanjevici pustili pečat. Ena tovrstnih zamisli je na primer rekonstrukcija izvorne sokolske uniforme, saj je bilo v Kostanjevici sokolsko društvo zelo pomembno. Vseskozi poskušamo raziskati kak drobec zgodovine našega kraja ter ga vplesti v vsebino pustovanja. V zvezi s samo povorko morda ni odveč poudariti, da je navzočnost ženskih likov odločno premajhna, zato se poskušamo lotiti sprememb tudi v tej smeri.

Kaj vse nas čaka na letošnji Šelmariji?

Margita: Vsako leto poskušamo razširiti obstoječo ponudbo festivala. Našemu

Foto: arhiv ED Prforcenhaus

povabilu so se letos odzvale skupine iz Markovcev, iz Kanala ob Soči, pa tudi iz sosednje Dobove. Seveda si bo moč ogledati tudi lokalne skupine iz Malenc, Šentjerneja, letos pridejo celo iz Leskovca pri Krškem. Vsa leta seveda sodeluje tudi kostanjeviška osnovna šola in plesna skupina Harlekin. Ena razveseljivih novosti je, da se nam bo pri izvedbi tokrat pridružil tudi mladinski KUD Flokart. Seveda si pustovanja ne gre več predstavljati brez sodelovanja šentjernejskih petelinov, kot tudi ambasadorja. Kot ima Kostanjevica v času pusta svojo ambasado v Šentjerneju, tako imajo Šentjernežani ambasado pri nas. Naš šentjernejski ambasador se redno udeležuje sestankov društva in prav on je tisti, ki nam je ob nedavni promociji znamke Šelma zagotovil krofe po ugodnejši ceni. Tudi šentjernejskih vinogradnikov z vini in dobrotami na pustovanju ne bo

Foto: arhiv ED Prforcenhaus

manjkalo.

Sliši se nadvse privlačno. Kakšno pa je dogajanje v zakulisju priprav na Šelmarijo?

Margita: Organizacija festivala je kar zahtevna. Veliko časa pobere urejanje birokratskih opravil, prijava festivala, urejanje cestne zapore in

skrb za varnost. Včasih je bilo vse skupaj mnogo bolj spontano. Ljudje so se zbrali in se veselili, tudi tista dva kostanjeviška policaja sta se jim pridružila v veselju, ko sta se znašla v množici. Zdaj je povsem drugače. Svoj davek terja tudi naš obmejni položaj, nadzor je namreč še

povečan. Domačini in policisti se skoraj ne poznajo med seboj, včasih so se.

Ali za konec lahko poveste kako anekdoto, povezano s preteklimi pustovanji?

Ludvik: Seveda se v mnogih letih nabere precej anekdot. Spominjam se na primer, kako so nam Šentjernežani nekoč ukradli Kurenta. Kot vsako leto smo se tudi tisto pepelnično sredo s Kurentom na parah podali okoli otoka. Vmes smo se ustavljali v gostilnah, da so ga »kelnerce« lahko pokropile, na koncu pa smo ga seveda postavili pred bivši kulturni dom. Ko smo čez čas spet prišli ponj, kurenta ni bilo nikjer več. Sicer smo našli krivce in si kurenta priborili nazaj, a od takrat naprej ga vsako leto čuva naša garda, vse do pogreba. Spet drugič nam je kurent padel v reko, a se je na srečo tudi takrat vse dobro končalo.

| Jana Drašler

PROGRAM PRFORCENHAUSA ŠELMARIJA 2009

SOBOTA | 14.2.2009

19.00 Degustacija cvička

NEDELJA | 15.2.2009

9.00 Kanal ob Soči – sodelovanje na pustovanju

PETEK | 20.2.2009

18.00 Odpiranje ambasade v Šentjerneju za leto 2009

SOBOTA | 21.2.2009

9.00 Markovci – sodelovanje na pustovanju

NEDELJA | 22.2.2009

6.00 Pustna budnica

14.00 Oklic Kurenta in velika pustna povorka

PONEDELJEK | 23.2.2009

16.00 Občni zbor Prforcenhausa

18.00 Baklada

19.00 Občni zbor Prforcenhausa

21.00 Ples v maskah - Žolnir

TOREK | 24.2.2009

8.00 Gonjenje medveda

15.00 Oranje in sejanje

19.00 Promenadni koncert

SREDA | 25.2.2009

8.00 Izdelava Kurenta

15.00 Pogreb kurenta

17.00 Vesela sedmina

SOBOTA | 28.2.2009

13.00 Udeležba na povorki v Dobovi

DO ZORE!

POZIV

Ali na svojem domu hranite kakšno staro fotografijo Šelmarije in priprav nanjo? Morda kakšen drug predmet, povezan s pustom, del kostuma, masko? Ali pa vsaj zanimivo "šelmarsko" prigodo? Če je vaš odgovor pozitiven, vas prijazno prosimo, da se obrnete na Etnološko društvo Prforcenhaus, tel. št. 031 613 519.

DOSEDANJI PREDSEDNIKI PRFORCENHAUSA

	Ime in priimek	Leto	Pseudonim		Ime in priimek	Leto	Pseudonim
1.	Marija Rus	1948	Marija I	31.	Andrej Abram	1979	Andrej I
2.	Ivan Jereb	1950	Ivan I		Andrej Abram	1980	Andrej I
3.	Ivan Mlakar	1951	Ivan II	32.	Leopold Sintič	1981	Slavko II
4.	Ivo Barbič - Java	1952	Ivo III	33.	Drago Pisek	1982	Drago I
5.	Jože Špiler	1953	Jože I	34.	Jože Kuplenik	1983	Jože IV
6.	Karel Vene	1954	Karel I	35.	Martin Hodnik	1984	Tine I
7.	Franc Žibert	1955	Franc I	36.	Tone Košak	1985	Tone IV
8.	Ludvik Selan	1956	Ludvik I	37.	Levko Colarič	1986	Levko I
9.	Tone Bizjak	1957	Tone I	38.	Branko Čuk	1987	Brane I
10.	Franc Šantelj	1958	Franc II	39.	Franc Kržičnik	1988	Franc V
11.	Sandi Gregorič	1959	Sandi I	40.	Roman Božič	1989	Roman I
12.	Lojze Mlakar	1960	Lojze I	41.	Pavel Cvitko	1990	Pavel I
13.	Slavko Sintič	1961	Slavko I	42.	Andrej Božič	1991	Andrej II
14.	Tone Košak	1962	Tone II	43.	Roman Škrjanc	1992	Roman II
15.	Lojze Vintar	1963	Lojze II	44.	Marjan Jelenič	1993	Marjan I
16.	Janez Selan	1964	Janez I	45.	Pavel Jankovič	1994	Pavel II
17.	Srečko Likar	1965	Srečko I	46.	Ivan Pirc	1995	Ivan IV
18.	Tone Grlovič	1966	Tone III	47.	Franc Curhalek	1996	Franc VI
19.	Milan Škrjanc	1967	Milan I	48.	Matjaž Krhin	1997	Matjaž I
20.	Justin Jalovec	1968	Justin I	49.	Goran Strel	1998	Goran I
21.	Vili Punčuh	1969	Vili I	50.	Franci Lakner	1999	Franc VII
22.	Jože Škrjanc	1970	Jože II	51.	Ladi Petretič	2000	Ladi II
23.	Jože Sokolovič	1971	Jože III	52.	Iztok Bizjak	2001	Iztok I
24.	Milan Herakovič	1972	Milan II	53.	Jenškovec Slavko	2002	Slavko III
25.	Franc Jordan	1973	Franc III	54.	Tršinar Sandi	2003	Sandi II
26.	Ladi Bizjak	1974	Ladi I	55.	Kastelic Toni	2004	Toni V
27.	Franc Svetec	1975	Franc IV	56.	Pešič Robi	2005	Robi I
28.	Milan Polovič	1976	Milan III	57.	Drobnič Matej	2006	Matej I
29.	Milan Kuplenik	1977	Milan IV	58.	Kerin Andrej	2007	Andrej III
30.	Stane Sintič - Ludvik	1978	Ludvik II	59.	Jordan Andrej	2008	Andrej IV

KOSTANJEVIŠKA KOLEDNICA

20 G + M + B 09

Tudi letos so kostanjeviški koledniki uspešno opravili svoje poslanstvo. Kot vsako leto, so se tudi letos člani mlajše in starejše skupine kolednikov zbrali pri Štravsju, izvedli vajo koledniške pesmi, nato pa se odpravili koledovat po hišah. Pesem so zapeli približno štiridesetkrat, ravno tolikokrat se podpisali na vhodna vrata in bili vljudno povabljeni na kozarček. Pot jim je kazala zvezda repatica, vse dokler se jim ni skrila...

| Borut Baznik

*Ena zvezda gori gre,
iz dežele Jutrove.*

*Trije modri, trije kralj
Gašper, Miha, Boltežar.*

*Gašper jezdi kar naprej,
on za pota narbol vej.*

*Miha jezdi kar za njim,
on se pogovarja ž njim.*

*Boltežar pa kar odzad,
ves je u portah, ves je zlat.*

*Pridejo v Jeruzalem,
zvezda se je skrila vsem.*

*Vprašajo Herodeža,
kje je rojen novi kralj?*

*V Betlehem na Jutrovem,
tam je rojen novi kralj.*

*Pri vas naj ostane Večni Bog,
Z nam naj rajža Sveti duh.*

Fotografiji: Matej Jordan

O PRAZNIČNIH DNEVIH MED TREMI KRALJI IN PUSTOM

*Jena zvezda gori gre, iz dežele jutrove
trije modri, trije kralj
Gašper, Miha, Boltežar.¹*

Za nami je svečnica, praznik, na katerega v cerkvah obredno blagoslovljajo sveče kot spomin na Marijino očiščevanje in darovanje Jezusa v templju. Mi pa se v tem prispevku ozrimo še malce nazaj, do praznika svetih treh kraljev ali tretjega Božiča, kot so ga tudi ponekod imenovali, praznika, ki zaokrožuje najbolj intenzivni del bo-

žično-novoletnega obdobja. Poudariti je potrebno, da je bila ravno epifanija² sprva osrednji in edini krščanski praznik »božičnega časa«³ V ljudski pobožnosti je čaščenje modrih z vzhoda ali svetih treh kraljev po Kuretovem mnenju dejansko prekrilo prvotno vsebino praznika. Legenda pravi, da naj bi sv. Helena odkrila in odkopala grob svetih treh kraljev, ter dala njihove ostanke prenesti v Carigrad, od koder so kasneje »odšli« v Milano in od tam v Köln. Velika priljubljenost praznika in »modrih z

vzhoda« se je kazala tudi skozi izjemno obiskanost ohranjenih relikvij. Romanje v »Kelmorajn« je bilo zelo priljubljeno tudi pri nas in je v izročilu Slovencev še vedno prisotno.

Tudi zaradi načina življenja in dinamike praznikov v naši državi, je praznovanje svetih treh kraljev, v primerjavi s praznovanjem Jezusovega rojstva in novega leta, potisnjeno na stranski tir. Vendar pa raziskovalci vedno znova odkrivamo, da je bilo v preteklosti izjemno živo. Odras tega so tudi številne kole-

dnice, med katerimi so na slovenskem etničnem ozemlju med najbolj ohranjenimi ravno trikraljevske. Veliko zapisov načina praznovanja svetih treh kraljev najdemo tudi v zapiskih etnologov, ki so v avgustu 1956 popisovali način življenja v takratnem KLO Kostanjevica na Krki. Dandanes pa, kot še veliko običajev, ki so bili v preteklosti domena odraslih, tudi trikraljevsko koledovanje največkrat opravijo otroci. Današnji način življenja nas s svojo veliko dinamiko po uradnih prazničnih dneh hitro potisne v vsakdanjo rutino. V preteklosti so prazničnim dnevom sledila nekatera standardna opravila od izdelave in popravil raznih orodij in pripomočkov (med njimi naj izpostavim le krplje, ki »so jih delali pri vsaki hiši doma«⁴), še pomembnejša pa so bila tista, ki so zahtevala medsosedsko pomoč. Čas po svetih treh kraljih je bil tako čas, ko so se ženske zbirale pri preji volnenih in lanenih niti. Že Valvasor je v svoji Slavi vojvodine Kranjske pisal o preji in predicah ter bogatih šegah ob tem opravilu. V marsikaterem domu bi tudi danes še

gotovo našli vsaj posamezne dele, če ne že celega kolovrata, ki se je uveljavil na prehodu iz 17. v 18. stoletje ter olajšal delo, ki se je praviloma moralo zaključiti do praznika sv. Jere ali Jederti (17. marec), znanilke pomladanskega dela na prostem⁵. Prepričana pa sem, da se starejši bralci tega zapisa gotovo tudi sami še spominjajo (ali pa so jim pripovedovali njihovi predniki) kakšnih dogodkov, ki so vezana na prejo. Današnje družabno življenje je povezano s plesi, ogledi filmov v kinematografih, obiskom gledaliških in kakšnih drugih predstav in proslav, v preteklosti pa je bilo vezano na dogajanje ob delovnih opravilih, med katerimi je sodila preja med tiste, »ki so imela pravi praznični in izrazito občestveni značaj«⁶.

V januarju so svoje godove praznovali sv. Anton Puščavnik (17.1.), za katerega je bilo ravno v okolici Kostanjevice zapisano poimenovanje »sveti Anton prešičkar«⁷, kar je povezano z njegovo podobo puščavnika z zvončkom in prašičkom. Med ljudmi pa je veljal za zaveznika živali. 20. januarja goduje sv. Boštjan, dan kasneje pa sv. Neža, ki je s Kostanjevico še prav posebej povezana, kot verjetno ve prav vsak bralec teh vrstic. Sicer pa je bila sv. Neža tudi svetnica, kateri so se v preteklosti zelo rada priporočala dekleta s prošnjo za dobrega moža in morda tudi zato kdaj poromala k njej. Čas svetnikov sredozimcev, kot jih imenuje Niko Kuret, zaključuje sv. Vincenc (22. 1.), ki je bil, kot zavetnik vinske trte, v časteh predvsem v krajih, bogatih z vinsko trto, kamor pa zagotovo umeščamo tudi deželo cvička. Veliko pregovorov je vezanih na tega svetnika, vsem pa je skupno, da mora na sv. Vincenca dan sijati sonce, pa bo zagotovo dobra vinska letina.

Zapis smo začeli s svečnico, praznikom, ki zaključuje božično dobo. Z njo se iz naših domov dokončno poslovijo jaslice in božična drevesca, to je čas, ko tudi prenehamo peti božične pesmi. V preteklosti so ljudje tudi na ta dan poznali koledovanje. Že omenjeni terenski zapiski iz avgusta 1956 govore, da so bili v letih po drugi svetovni vojni tudi pri nas ti običaji še živi, poleg domačinov (v Črneči vasi otroci), so prihajali svečenske kolednice prepevat tudi pevci in pevke s Štajerske⁸. V vaseh okrog Kostanjevice so pri obhodu domačij s kipom Marije, prepevali: Svečenska Marija ti,

vse te hvali in časi, ...⁹.

Svečnica pa je tudi dan, na katerega se veže mnogo vremenskih pregovorov; vsem je skupno, da napovedujejo še hujšo zimo v primeru, da je dan lep oz. v primeru, da prej kane od sveče, ki visi s strehe kakor od tiste, ki je gorela v hiši.

Svečnici sledijo t.i. svetniki spomladini¹⁰: sv. Blaž, sv. Apolonija, sv. Valentin in sv. Matija, katerega god smo med leti 1969 in 1991 praznovali v maju, a v ljudski pobožnosti je bil vedno umeščen na 24. februar. Govorimo o svetniku, ki je v ljudskem spominu močno prisoten skozi napovedovanje vremena. Svet Matija led razbija, če ga ni, ga pa naredi, je gotovo pregovor, ki ga pozna vsak med nami in tudi drugje v slovenskem in širšem evropskem prostoru. Sicer je pa sv. Matija zavetnik tesarjev, mesarjev, stavbenikov, kovačev, krojačev in slaščičarjev. Če pogledamo v preteklost mesta Kostanjevica na Krki, je bil sv. Matija pri množici obrtnikov, ki so živeli v kraju, gotovo zelo spoštovan priprošnjik.

Ko se v teh dneh sprehodimo ali zapeljemo skozi Kostanjevico na Krki, nas že pozdravlja okrasje, ki napoveduje pustni čas. Pust so, sodeč po zapiskih etnologov, ljudje precej drugače praznovali v vaseh okoli Kostanjevice kot v mestu samem. Slednje je že desetletja znano po Šelmariji, medtem ko »ploha in pusta po vaseh ne vlečejo in ne pokopavajo«¹¹.

Je pa bilo družabno življenje v mestu že takoj po sv. Štefanu s pustnimi plesi, ponudbo krofov¹² in gotovo še s čim, naravnano k norčavemu pustnemu obdobju.

| Helena Rožman, etnologinja

¹ Winter kolednica, Naxos World: št. 22: Trikraljevska kolednica iz okolice Kostanjevice na Krki, posneta 1986, GNI M 43.751

² Razglašenje Gospodovo

³ Kuret, N.: Praznično leto Slovencev, str. 469.

⁴ SEM, teren 13, Kostanjevica, inv.št. 16, str. 1

⁵ Slovenski etnografski leksikon, str. 467.

⁶ Kuret, N.: Praznično leto Slovencev, str. 509.

⁷ Kuret, N.: Praznično leto Slovencev, str. 515.

⁸ Kuret, N.: Praznično leto Slovencev, str. 534-535.

⁹ SEM, 13 (1956) 21/51

¹⁰ Kuret, N.: Praznično leto Slovencev, str. 538.

¹¹ SEM 13 (1956) 20/19

¹² Rožman, TZ, 2007

POROČILO IZ KNJIŽNICE

Knjižnica v Kostanjevici bogati naš kraj že deveto leto in v tem času se je že dodobra usidrala v vsakdan marsikaterega prebivalca naših krajev. Pogled na obračun lanskega leta kaže, da je za nami zopet uspešno leto, da veliko prebivalcev naše občine ve, kaj vse lahko dobijo v knjižnici in tudi prihajajo k nam z zelo različnimi informacijskimi potrebami, ki se jih potrudimo kar najbolje zadovoljiti.

V letu 2008 smo imeli 575 aktivnih uporabnikov, kar je slaba četrtnina prebivalcev občine. Na novo se je v knjižnico vpisalo 59 članov.

V knjižnici, ki je odprta vsak torek in četrtek, smo zabeležili 6313 obiskov zaradi izposoje gradiva na dom. Izposojenih je bilo 17819 enot gradiva. V letu 2008 se je naša zbirka obogatila za 1.328 enot. Tako je bilo konec lanskega leta v knjižnici že 13.122 enot gradiva. V časopisni čitalnici, kjer je uporabnikom na voljo skoraj 40 različnih časopisov in revij, si jih je ogledovalo 456 uporabnikov. Našteli smo 1265 pregledanih izvodov. Pogosto se zgodi, da naši uporabniki iščejo le informacije ali vire za izdelave seminarskih, raziskovalnih nalog in podobno. Takih je bilo 127, brskali smo po 278 enotah gradiva. Dali smo tudi 165 informacij, za katere ni bilo treba odpirati knjig.

Še posebej naši mladi obiskovalci preživijo nešteto ur ob računalnikih v brskanju in druženju po neskončnosti svetovnega spleta. Lani smo zabeležili 1629 obiskov. Naj se kar tu mimogrede pohvalimo, da imamo v knjižnici že 6 računalni-

kov za uporabnike, kar nam bo omogočilo, da bomo na bolj prijazen način začeli izvajati učenje prvih korakov v digitalni svet.

Pravljичne urice pri Kostanjevem Škratu so za veliko kostanjeviških malčkov obvezen torkov ritual. V letu 2008 je bilo na 21 pravljicah 237 otrok. K nam so prihajali tudi Ježki iz vrtca, ki so spoznavali knjižnico in radosti branja. Na štirih obiskih se je tako zvrstilo 90 otrok.

Poseben dogodek so tudi predstave, ki jih gostimo dvakrat letno. Razveselili smo kar 80 malih nadebudnežev in njihovih staršev.

Tudi literarni večeri, ki jih pripravljamo v knjižnici postajajo stalnica v dogajanju našega kraja. Ker je naš prostor premajhen za vse, ki se odzovejo povabilu, iščemo gostoljubja po Kostanjevici. Tako smo bili v Lamutovem likovnem salonu, ko nas je obiskal Mate Dolenc, v šoli nas je s svojim pozitivnim gledanjem na življenje navdušil pater Karel Gržan. Konec oktobra smo v gostilni Kmečki hram preživeli lep v večer v družbi enega najeminentnejših slovenskih avtorjev danes, Ferija Lainščka. Prireditev se je udeležilo blizu 200 obiskovalcev.

V knjižnici počnemo še marsikaj. Naj le še omenim priprave občasnih razstav gradiva, pri katerih z veseljem pogosto sodelujejo tudi naši mladi uporabniki. Teh je bilo lani 27. Vestno tudi zbiramo in hranimo članke iz časopisov v katerih se omenja Kostanjevica. Lani smo jih našli 253.

Tudi za leto 2009 imamo veliko načrtov. Zato vas vabimo, da nas obiščete. In tudi, da nam pomagate z vašimi predlogi ustvarjati knjižnico, ki bo še bolj »pisana na kožo« Kostanjevičanom.

Dobrodošli v knjižnici!

| Alenka Žugič Jakovina

ČEFURJI RAUS!

Goran Vojnović
Študentska
založba, 2008
199 strani

17 letni Marko Đorđić, sin priseljencev iz naše bivše skupne domovine, nadarjen športnik, zaradi nesoglasja s trenerjem vse obesi na klin in se prepusti življenju v tolpi pred blokom v ljubljanskih Fužinah, kjer je posedanje nacionalni šport pripeljan do maksimuma ... Marko, je po opustitvi treniranja košarke v krizi, resnico skriva pred starši, s prijatelji, ki tudi živijo na robu »dovoljenega in sprejetega« preživlja dneve v beganju in iskanju. Naenkrat, v bistvu nezavedno, postanejo njihova dejanja delikventna, s posledicami, ki presegajo mejo mladostniške »zajebancije«. Avtor je v svojem pisanju iskren in kritičen, do vseh strani, do večinskega prebi-

valstva in priseljske druge generacije, saj gre tu za nespravljivo mimobivanje. Trk obeh kultur je popisan z zdravo distanco in ironijo. Gotovo gre omeniti tudi jezik, živahno »fužinščino«, spretno in z občutkom prepleteno govorico rekov in fraz, pregovorov staršev, njihovih folklornih modrosti in slenga odraščajnikov.

Živahno, učinkovito, duhovito, berljivo delo. Goran Vojnović je za svoj literarni prvenec Čefurji raus! letos prejel nagrado Prešernovega sklada. V živo smo se v Kostanjevici srečali z njim na literarnem večeru, ki ga je organizirala knjižnica.

POLOVICA RUMENEGA SONCA

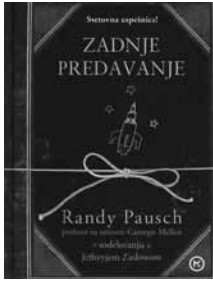
Chimamanda Ngozi
Adichie
Sanje, 2008
447 strani

Afriška saga Polovica rumenega sonca

se dogaja v Nigeriji v šestdesetih letih, deloma tudi v času, ko se je del te države (začasno) odcepil pod imenom Biafra. Neuspešen rezultat plemenskih nasprotij pa je bila po nekaj letih okrutnih bojov in skrajne lakote ponovna združitev celotne države. Protagonisti romana so pripadniki premožne in izobražene nigerijske družine, krog njihovih soročnikov, prijateljev in služabnikov. Vse skupaj je en simpatičen preplet odnosov, vsakdanjih ter prevratnih in razburljivih dogodkov. Toda to je le okvir, ki o samem vzdušju knjige pove premalo. Roman bralca že po prvih straneh povsem posrka. Avtoričin stil pripovedovanja je počasno valujoč, kot da v nizkem lebdenju letimo čez to deželo in jo gledamo od blizu. To je opis čisto drugačne Afrike, kot obstaja v stereotipnih predstavah. Ta Afrika nam je blizu, je privlačna in ima svoje dostojanstvo, svoj neubranljiv čar.

Gotovo je to ena knjig, ki se v bralcu zapiše in ostane v njemu še dolgo. Lepa

zgodba o ljubezni, vdanosti in prijateljstvu ter hkrati boleč prikaz nesmiselnosti vojn.

ZADNJE

PREDAVANJE

Randy Pausch
Mladinska knjiga,
2009
213 strani

Na nekaterih
univerzah imajo za-

nimivo navado: profesorje prosijo, naj si predstavljajo, da jim je ostalo le še nekaj mesecev življenja, in premislijo, kaj jim največ pomeni, nato pa o tem spregovorijo drugim.

Ko so profesorja Randyja Pauscha, profesorja računalniških znanosti na univerzi Carnegie Mellon, prosili za »zadnje predavanje«, se mu ni bilo treba pretvarjati; malce prej so mu namreč odkrili raka na trebušni slinavki. Čeprav je nihal ali bi povabilo sprejel, se je predavanje spremenilo v močno sporočilo

namenjeno mnogim. V predavanju ni govoril o smrti, govoril je o življenju in o tem, kako pomembno je premagati ovire, pomagati drugim uresničiti sanje in izkoristiti sleherni trenutek. Svoje besede je prepletel s humorjem, zanosom in bistrumnostjo, zaradi katerih je njegovo nepozabno zadnje predavanje zaslovelo po vsem svetu

»Kart, ki jih dobimo v roke, ni mogoče zamenjati, od nas pa je odvisno, kako bomo igrali.« Randy Pausch
| A.Ž.J.

PRAZGODOVINA - ŽELEZNA DOBA

Za zgodovino kot družboslovno vedo pravimo, da se prične ukvarjati s človekom z nastankom pisnih virov. Vendar dokler pisnih virov ni, ne moremo trditi, da tudi zgodovine ni. Zgodovina človeštva obstaja od samih začetkov človeštva, vendar se pri svojem delu zgodovinar mora nujno opirati na sorodne vede. In ena izmed njih je arheologija. Z njeno pomočjo lahko rekonstruiramo človeštvo, do njegovega nastanka. Za obdobje kateremu pravimo prazgodovina so pomembni materjalni ostanki, katere najde in predstavi arheolog. Za nek artefakt – predmet ima arheolog na voljo 10 let, da ga razišče in primerno obelodani širši javnosti. Žal velja, da večino ostalin konča v depojih, le minimalni del pa ostane na voljo širši javnosti v stalnih zbirkah.

Zanimanje za arheologijo se je okrepilo v devetnajstem stoletju, ko so posamezniki iskali artefakte za muzej sprva na Dunaju, kasneje pa za razne deželne muzeje, ki so se razpasli po vsej nekdanji Avstrijski monarhiji. Tako je tudi področje Kostanjevice na Krki prišlo pod raziskovanje posameznikov, kateri so svoje raziskovanje prazgodovine okrepili zlasti v dvajsetem stoletju. Poselitveno področje Posavja, se nam je dodobra razkrilo ravno ob gradnji novih avtocest, ki potekajo ponavadi v smeri določene doline, ki je bila lažje prehodna že od pradavnine. Z nekaj izjemno bojevitimi obdobji, ko so se bili staroselci prisiljeni preseliti v višje ležeča področja, je ravnina neprimerno lažje naseljiva in hkrati obvladljiva. Danes se arheologu ponuja neizmerno več možnosti za raziskovanje, kot pa se

mu jih je v preteklosti. Nekaj zgodnejših artefaktov se je znašlo v tujih muzejih, večina pa je ostala vendarle v slovesnikih rokah. Tako se danes nahajajo artefakti v Narodnem muzeju v Ljubljani, v Dolenjskem muzeju Novo mesto in Posavskem muzeju Brežice. Trenutno je morda za nas najbolj aktualen Posavski muzej Brežice, kjer imajo začasno razstavo o delu prazgodovine, ki ji pravimo železna doba. Tako-imenovana vitrina meseca nam ponuja nekaj zanimivosti o prazgodovinskem obdobju iz neposredne okolice Kostanjevice na Krki – iz železnodobnega najdišča v Sajevcah. Tukajšnje grobne gomile so javnosti znane že od leta 1879. Nekaj izmed njih jih je bilo že zgodaj raziskanih, njih bogato gradivo pa odnešeno v nekdanji deželni muzej v Ljubljani. Dvaindvajset še vidnih gomil so raziskovali tudi posamezniki, ki so iskali predvsem večvredno blago, zlat nakit, novce in podobno. Če je posamezniku zlata najdba pomembnejša od katerekoli, ima za znanstvenika – arheologa – veliko vrednost tudi vsaka druga ostalina, ki pa po neprimernih okoliščinah bežnega raziskovanja gomile ostane dodobra uničena.

Postavitve vitrine meseca v Posavskem muzeju je namenjena seznanitvi javnosti z neko novo vsebino, ki jo ponuja določen muzej. Ideja, da bi se prikazalo obdobje železne dobe na Slovenskem, je nastala v Gorenjskem muzeju v Kranju, kjer je avtorica razstave dr. Verena Vidrih Preko s pomočjo sodelavcev v šestih vitrinah predstavila razstavo z naslovom Kuj železo, dokler je vroče. K sodelovanju so povabili tudi Posavski muzej Brežice, ki je za namen

razstave posodil znani keltski železni meč, ki je bil žal obredno uničen in kot tak najden v grobišču keltskega bojevnika. Tako se je porodilo sodelovanje in ideja, da se podobno razstavo pripravi tudi v Posavskem muzeju v Brežicah. Avtorica razstave, kustosinja arheologinja Alenka Jovanović, je zaradi razmeroma majhnega prostora razstavo postavila v nekoliko okrnjeni postavitvi. Iz Gorenjskega muzeja sta prispeli dve vitrini, eno vitrino pa je kustosinja napolnila z artefakti Posavskega muzeja. V ta namen je postavljenega na ogled nekaj železnega orožja iz najdišča v Sajevcah, najdemo nekaj sulic in nožev iz gomile št.10 / grob št. 1; gomile št. 9 / grob št. 2. V namen začasne razstave je ugledalo dnevno svetlobo še nekaj artefaktov iz bogatega depoja železnodobnih ostalin posavskega muzeja. V drugi vitrini se nahaja nekaj orožja tudi z drugih najdišč po Sloveniji in pa t.i. železni ingo, kar je kovano surovo železo ter znameniti keltski meč. V tretji vitrini je na ogled nekaj različnih kosov železove rude in različnih železovih mineralov, ki jih je pripravil Davor Preisinger. Neke vrste dobrodošla posebnost pa je tudi plošča za slepe, na kateri so predstavljeni trije kosi železove rude in sicer limonit, hematit in bobovec ter ročno kovani tesarski žebelj. Plošča je v sodelovanju z Društvom slepih Novo mesto opremljena z napisom iz braillove pisave na tak način, da je vidna slepim in da ostali dobijo vsaj občutek kako braillova pisava izgleda. Plošča je tako postala tudi primeren pripomoček za šolske skupine, ker tako otrok doživi neposredni stik s hladno kovino, saj se doba železa vleče še danes, kar vidimo takorekoč na vsakem koraku.

| Marko Vengust

PRIMER RAZPRŠENEGA HOTELOVA

VASICA SUTRIO V ITALIJI V KARNIJSKIH ALPAH

| Izvedba ideje modela razpršenega hotela v Sutriu (Albergo Diffuso)

Na Centru za podjetništvo in turizem Krško, ki nudi informacije in svetovanja tudi občanom, podjetjem in institucijam v občini Kostanjevica na Krki, skupaj z občinsko upravo Občine Kostanjevica na Krki pripravljamo strokovno ekskurzijo v Italijo, z destinacijo Rezija - Pušja vas - Sutrio, in sicer v soboto, 21. marca 2009. Vabimo vas, da se prijavite na Občini Kostanjevica na Krki, predvsem tisti s podjetniškimi idejami po razvoju turizma, v nadaljevanju pa vam predstavljamo nekaj utrinkov z destinacije, ki smo jo že obiskali, predvsem zaradi »modela razpršenega hotela«, ki bi ga bilo možno v neki meri prenesti tudi v naše okolje (npr. ureditev nočitvenih kapacitet v že obstoječih objektih).

Projekt je nastal skozi več kot desetletje aktivnega dela na razvoju podeželja in skozi podporo več razvojnih projektov, podprtih s strani dežele FJK in EU ter programov Interreg.

Nastal je model Razpršenega hotela » Vas Sutrio – kot hotel« ki jo upravlja družba (zadruga) »Borgo Soandri«. Projekt se je porodil iz

ideje o graditvi mreže turističnih bivališč, ker so obstajali potenciali za razvoj turizma, kot so naravne in kulturne znamenitosti in potrebe po razvoju vasi. Vas Sutrio je bila tipična gorska vasica z avtentično arhitekturo in življenjem, ki se je ustavilo, danes pa prebivalci v središču vasi opuščajo kmetijstvo in ustvarjajo porast turistične dejavnosti.

Apartmaji so locirani v podeželskem okolju, kjer življenjski ritem sledi letnim časom. Tam se lahko naužiješ originalne atmosfere s pristnimi jedmi in lepote edinstvene narave. Turistični objekti so stari in vsi obnovljeni, stojijo v vaških jedrih in imajo veliko zgodovinsko in arhitektonsko vrednost. Občinska uprava je vseskozi spodbujala ustanovitev podjetja za skupno upravljanje s turističnimi namestitvenimi kapacitetami. Le tako namreč lahko majhne individualne kapacitete postanejo ekonomsko upravičene. Tako je leta 2002 nastalo združenje in nato družba »Borgo Soandri« Scarl – zadruga, ki poleg lastnikov bivališč (sob, apartmajev) združuje tudi delavce. Poleg zasebnih družbenikov je član zadruge tudi občina Sutrio, kot javni predstavnik.

V letu 1994 so s sredstvi evropske skupnosti (po zakonu 5b) iz sedemnajstih zasebnih objektov ustvarili prvih 80 posteljnih kapacitet. Sprejetih je bilo 15 prošenj za finančno soudeležbo v višini cca. 900 milijonov lir, dodatno pa je bilo vloženi še 2.000 milijonov lir. Danes imajo 94 postelj. Poleg osnovne ponudbe prenočišč izvajajo tudi postrežbo zajtrka v sobah (catering), kot tudi organizacijo prehrane ob prireditvah, z najemom šolskih jedilnic in kuhinj, najemajo pa tudi občinsko javno družbo za čiščenje.

Trenutno ima družba 25 združnikov, od tega 6 delavcev: dva receptorja, eno čistilko sob in namestitvenih prostorov, dva pogodbeno zaposlena za kuhinjo in eno zaposleno čistilko za ostale prostore (recepcija, razstavni prostori, trgovinica s spominki).

Družba je prva oporna točka za vse aktivnosti oživitve vasi skozi koordinacijo različnih tržnih, socialnih ter prostovoljnih aktivnosti območja. Družba sodeluje z lokalnim turističnim društvom, za ponudbo in organiziranje manifestacij in dogodkov, z občinsko upravo pa določa skupne točke pri različnih projektih in aktivnostih. Projekt omogoča obnovo celotnega območja vasi. Končni namen projekta je uravnesiti različne elemente razvoja, ki ne kazijo podobe ambienta vasi in življenja prebivalcev, ter doseči dobre ekonomske učinke.

Projekt povezuje različne ekonomske, socialne in naravne danosti, ki predstavljajo prednosti v turistični ponudbi cele vasi. Razpršeni hotel je organiziran in koordiniran iz enega mesta z upravljavsko strukturo, ki bazira na naravnih karakteristikah karnijske hiše.

Turistu je ponujeno bivanje v »vasi-hotelu«, ki nudi sproščujoče počitnice z odkrivanjem kulture, tradicije in prireditev, kulinarike in športa ter rekreacije, kot npr. pohodništvo, kolesarjenje, konjeniški pohodi in smučanje (Zoncolan, Ravansceletto); ter občutek življenjskega ritma v klasični gorski vasici. Družba izvaja promocijo in komercializacijo (kreira pakete ponudb, organizira trgovino s spominki, ekskurzije, ježo konj, kolesarske ture, smučanje, ponudbo term in drugo) ter trženje.

Posredno je podprta tudi obrtniška dejavnost izdelave tradicionalnih ročnih izdelkov, ki so primerni za prodajo kot spominki.

PRIREDITVE

Imajo nekaj večjih prireditev, ki se jih udeležuje do 15.000 obiskovalcev, kot so:

Fasin la mede | Poletni festival povezan s tradicijo košnje in pripravo sena, prireditev v septembru - kolonija **Magic of the woodwork**, stalna razstava jaslic, še posebej pa **Čar božiča** na ulicah Sutria.

Iz tega vidika predstavlja projekt »razpršen hotel« ponudbo celotnega območja in različnih dejavnosti skozi celo leto. V vasi je tudi dovolj drugih zasebnih hotelov in gostinskih lokalov. Gosti razpršenega hotela Borgo Soandri dobijo vavčer, da lahko koristijo gostinsko ponudbo v teh objektih, oziroma v okoliških krajih, kamor jih turistična aktivnost ponese po ugodni ceni.

NADALJJNI RAZVOJ

Z dokumentom **l'Obiettivo**, za obdobje 2000-2006, instrumentom podpore Razvoja iniciative za razpršen hotel (R&R), je v zaključni fazi še realizacija dodatnih 77 postelj, ki bo prinesla dodatno povečanje ponudbe.

Poseben problem predstavlja regulacija ogrevanja objektov z enega mesta - recepcije, tako da bi čim več prihranili in obenem poskrbeli za udobje gostov. Za rešitev tega problema so k projektu R&R inovativno pristopili skupaj z inženirsko firmo.

POSLOVANJE

Upravljanje stavb poteka z enega mesta

Fasin la mede | Poletni festival povezan s tradicijo košnje in pripravo sena

Kolonija Magic of the woodwork

Pogled na stavbo pred in po obnovi

– zadruga »Borgo Soandri«, tako so tudi vsi stroški obratovanja, kot je npr. vzdrževanje, stvar družbe, investicijski del pa je stvar zasebnikov. Letno plačilo za nepremičnino, ki ga prejmejo lastniki stavb in je sicer odvisno od zasedenosti, se giblje med 2-3 tisoč EUR na apartma. Zadruga skrbi, da so objekti kolikor se da enakomerno zasedeni, vaščani pa ustvarjajo prihodek tudi s prodajo proizvodov kmetij tradicionalne obrti.

STATISTIKA

V letu 2002 so imeli približno 2.000 nočitev v 94 posteljah, v zadnjih letih pa so dosegli 7.400 ali okoli 80 nočitev na posteljo, kar pa je po njihovem še vedno premalo za pozitiven učinek poslovanja.

TIPOLOGIJA SOB - APARTMAJEV:

- dvo posteljna plus 1 dodatna 55%
- štiri posteljna plus 1 dodatno 30%
- šest posteljne objekte z 2 dodatnima ležiščema 15%.

Ciljni trg

Največ, kar 75% gostov, prihaja iz Italije, ostalo iz tujine.

Iz severa Italije kar 84%, od tega iz same FJK 51%.

Največja ciljna skupina, kar - 92%, so družine.

TIPOLOGIJA POVPRŠEVANJA PO SOBAH:

- 7% enoposteljne sobe
- 42% dvo posteljne
- 15% tri posteljne
- 17% štiri posteljni objekti
- 7% pet posteljni
- 12% ostali objekti.

VIR INFORMACIJ ZA GOSTE, KI SO PRIŠLI V SUTRIO:

- Po ustnem priporočilu 43%,
- javni mediji 40%,
- spletne strani 10%,
- prospekt ali oglas na TV 7%.

TRŽENJE

Zadruga »Borgo Soandri« je gospodarska družba, ki sama trži, ima lasten spletni portal www.albergodiffuso.org in rezervacijski sistem firme www.xnotta.it, ki povezuje turiste, ponudnike in vanj vključene turistične agencije, ki prodajajo svojo ponudbo. Predstavitev ponudbe je nazorna, rezervacija enostavna in učinkovita, ideja o povezanosti ponudnikov in tržnikov, ki jih predstavljajo agencije, pa inovativna.

Družba se sama promovira in je vključena v različna združenja, ki ji omogočajo tudi skupno promocijo, povezuje se širše v regiji Carnia in sodeluje s Consorzio Carnia Welcome www.carnia.org ter Združenjem razpršenih hotelov www.clubalbergodiffuso.it in drugimi.

REZERVACIJE:

- neposreden ciljni dostop kar 95% gostov,
- naključnih preko spleta pa samo 5%.

KOMENTAR

Razpršen hotel je več kot zgolj hotel. Je sistem podeželskega managementa, pri katerem se je več poslovnih aktivnosti tradicionalne obrti, kmetijstva in servisnih storitev (od pošte, trgovine, zdravnik, gostiln, barov, taksija) povežalo s

predpostavko nudenja turističnih storitev. Z inovativnim pristopom so dosegli realizacijo projekta razvoja podeželja, obnovo objektov namenjenih turizmu, močno promocijo, morda celo večjo od kvalitete dejanske ponudbe, oziroma je promoviranega več, kot dejansko nudijo ali dajo za denar, ki ga odjemalec storitve (turist) da (value for money).

Vasica je odmaknjena od večjih mest ali industrijskih središč, tako da so tu večinoma gostje zelenih in zimskih počitnic. Ključen termin je zima – smučanje v okoliških smučiščih. V bližini so tudi Arta terme, manjše terme z zdraviliškim programom. S pristopom celovitega razvoja vasi so dosegli razvoj turizma, socialni razvoj, vključenost lokalne družbe, tesne stike s prebivalstvom in pozitivne učinke tudi na drugih ekonomskih področjih. Z inovativnostjo in promocijo tega so uspeli pripeljati množico turistov.

V Kostanjevici na Krki imamo obilico priložnosti za podeželski turizem povezan z naravo, vinogradi-zidanica-mi ter okoliško ponudbo. Destinacija je poslovno močna z obilico kulturnih dogodkov in obiskov poslovnih partnerjev, žal pa ima malo namestitvenih kapacitet. Podoben projekt povezovanja malih ponudnikov in ureditve nočitvenih kapacitet v že obstoječih objektih na otoku mesta in izven, v zidanicah in drugje, je primeren in uresničljiv tudi na mikro destinaciji Kostanjevice na Krki. Sredstva za pripravo takšnega modela bi bilo možno pridobiti v okviru programov za razvoj podeželja. Za pripravljen projekt, ki bi bil sofinanciran iz državnih razpisov razvoja podeželja ali turizma, pa je potrebno še poskrbeti. Poleg ostalih pogojev bo razpis Slovenskega podjetniškega sklada RS za sofinanciranje namestitvenih kapacitet najverjetneje podpiral zgolj projekte z 10 in več ležišči, pri tem pa ostaja odprto vprašanje možnosti prijave projekta v obliki razpršenega hotela, ki je pri nas vsaj za nekatere še novost in ga je potrebno umestiti v zakonodajne okvire.

| Za CPT Krško:

Franc Češnovar, direktor

Lea-Marija Colarič-Jakše, mag.

PRVA SLOVENSKA JAMARSKA ODPRAVA NA **NOVO** ZELANDIJO

počitek. Takšen je bil povprečen dnevni delovni urnik, kadar smo imeli po dogovoru z lastnikom posestva dostop na teren.

Včasih smo oblikovali dve ali celo tri ekipe in tako vsak dan izvedli najmanj dve ali tri akcije. Delali smo v jamah in tudi zunaj na površini. Že po prvem obisku v jamah smo ugotovili, da so zelo vodnate, da bo za uspešno in varno delo v teh jamah potrebno ne le zmočiti telesa, ampak tudi plavati. Ker so se naši pod-kombinezoni izkazali za neuporabne, smo še isti dan pohiteli v trgovino in kupili neoprenske obleke. V jamah smo na željo domačih jamarjev fotografirali, merili in risali dele jame, iskali povezavo med jamo Kairimu in jamo Cloaca Maxima, ki je kljub večkratnim vztrajnim poizkusom žal nismo uspeli najti, saj je bila ožina neprehodna in predolga za širjenje. Pukeroa in Komrad sta jami v katerih so nastali posnetki najlepših jamskih sigastih stvaritev narave.

Skupno smo na celi odpravi posneli več kot 14.000(!) fotografij in več ur filmov. Poleg več »neturističnih« jam smo obiskali tudi dve turistični, za kateri pa nismo plačali vstopnine, saj so nas izredno gostoljubni in prijazni domači jamarji v svojem prostem času vodili tja. Jamo Roakuri smo doživeli dvakrat. Prvič nas je Dave peljal tja na nočni rafting. Z zračnicami smo se spustili po podzemni reki, plezali po slapu in skakali z njega, plavalci in za zaključek v »vlakcu« doživeli tisoče svetlečih črvov na stropu visokega rova.

Udeleženci 13-članske odprave smo po več kot letu dni trdih in temeljnih priprav 6. 1. 2009 odpotovali iz Kostanjevice in se 28. 1. srečno vrnili domov. Na pot so nas pospremili svojci, g. Pustoslemšek in seveda harmonikarji. Kostanjeviški jamarji smo bili gostje jamarjev iz Waitoma na Novi Zelandiji.

Že pred odhodom smo si postavili nekaj ciljev odprave, ki smo jih prilagodili željam naših gostiteljev. Odkriti nove jamske objekte (kar je cilj vsakega jamarja), zbrati čim več kvalitetnih fotografij iz obiskanih jam, pobrati GPS koordinate nekaterih vhodov; raziskati, izmeriti in izrisati dele že poznanih, a še ne raziskanih rogov. Spoznati in primerjati njihov način jamskega turizma z našim in se seznaniti z novozelandskim načinom življenja. To so samo nekateri od ciljev, ki smo jih v večini tudi izpolnili.

Takoj po prihodu na cilj smo morali krepko »pljuniti v roke«, da smo uredili očiščili prenočišča in kuhinjo po našem okusu. Odpravili smo se tudi po nakupih, potrebovali smo hrano, odeje,

Fotografiji | Arhiv društva jamarjev

gumijaste škornje itd., da smo bili za naslednji dan pripravljene na raziskovanje novozelandskih jam.

Za vsak vstop na zasebno lastnino je potrebno imeti dovoljenje lastnika, kar načeloma ni problem, saj so ljudje resnično prijazni, je pa večina zemlje v privatni lasti, ograjene in enostavno ne smeš preko ograje brez dovoljenja. Gospod Dave Smith – jamar, ki nas je v Waitomo povabil – se je zato z lastnikom posestva na katerem so jame že dogovoril, da smo se smeli gibati po njegovem zemljišču.

Naše aktivnosti so nato stekle. Zajtrk, delovni sestanek – na katerem so se oblikovale raziskovalne ekipe, priprava malice za čas akcije, priprava opreme in odhod na teren, povratek in kuhanje obroka (ki je bil prej večerja kot kosilo) ter pospravljanje. Čiščenju in pranju jamarjske opreme je sledil prenos fotografij na računalnik, pregled foto-materiala in priprava dnevnih novic za internet, pa kakšna partija taroka ali kanaste – če je bilo še kaj moči ali volje – in nočni

In čeprav je dogodivščina trajala skoraj dve uri, sta slednji kar prehitro minili. Naslednji dan pa smo to isto jamo pod vodstvom gospoda Vana doživeli še po suhih poteh, na katerih so se nam odkrile povsem nove, čudovite kapniške oblike. Tudi ogled slovite Glow worm cave so nam omogočili brez vstopnine (ki je »samo« 50 evrov na osebo). In ti svetleči črvi niso resnični črvi, ampak kot vžigalica dolge bube, ki s svetlobo v zadku privabljajo insekte in jih lovijo na lepljivo slino, ki v tankih nitkah visi stropa. Tako smo izkusili tudi del jamarskega turizma, ki je izredno dobro organiziran. Spoznali smo, da se lahko v tem segmentu še veliko naučimo od naših gostiteljev, posebno kar se tiče urejenosti poti in osvetlitve v jamah. Na površini smo iskali potencialne nove jame oziroma vhode, ki so narisani na načrtih, a njihovi položaji še niso znani na terenu. Zabeležili smo kar nekaj GPS koordinat, ki pomenijo ali pa predstavljajo zgolj možne vhode v podzemski svet. Pri raziskovanju na površini nas je navduševalo dvoje. Nenavadno rastlinstvo, visoke drevesne praproti, številni potočki in seveda dejstvo, da med travo in rastlinjem ni kač ali drugih strupenih živali, ki nas bi ogrožale, saj nas kaj huj-

Foto | Arhiv društva jamarjev

šega od os ali čebel ni moglo napasti. Je pa imelo veliko moč sonce, zato je med delom na terenu veljalo imeti pri sebi dobro pokrivalo, sončna očala in močan zaščitni faktor.

Poleg jamarstva smo nekaj dni našega bivanja v Novi Zelandiji posvetili tudi obisku nekaterih turističnih zanimivosti severnega otoka. Navdušeni smo bili nad modro sivino jezera Taupo, velikega 60 km² in se na slapovih Huka vozili z jet-boatom. Obiskali smo tudi Te Puiro, maorsko vas, kjer so nas sprejeli z obredom dobrodošlice, zapeli nekaj maorskih pesmi in odplesali hako, maorski bojni ples. Tipične maorske tetovaže in noše pa so samo še turistična zanimivost. Poseben izziv nam je predstavljal 19 km dolg pohod čez vulkan v nacio-

nalnem parku Tongariro. V 7 urah smo premagali približno 1000 m nadmorske višine, obšli rob Rdečega kratra, se spustili do smaragdskih jezer in se napotili po urejeni poti po pobočju čudovitih mahov in trav proti cilju, kjer nas je pobral avtobus in nas odpeljal do avtomobilov. Naše bivanje v Novi Zelandiji smo zaključili s kopanjem v Tihem oceanu na polotoku Coromandel, ki je znan po najlepših plažah, in enodnevnem ogledu največjega novozelandskega mesta Auckland, ki šteje 1,3 milijona prebivalcev te 4-milijonske države. Prijazni, umirjeni, zelo vljudni in gostoljubni domačini, nenavadna in redko poseljena pokrajina, čudovito rastlinje, nepregledni pašniki z nešteti ovci in številnim govedom, vodnate jame s svetlečimi črvi, srebrna drevesna praproti, ptica kivi, paua školjke, plaže z mivko in še mnoge druge značilnosti, ki določajo in delajo deželo takšno kot je, eksotično, zanimivo, nenavadno in predvsem privlačno. Devetnajst dni, ki smo jih preživeli na Južni polobli, je v vseh nas pustilo svoje sledi, saj je Nova Zelandija dežela, ki je ni mogoče pozabiti. Bilo je lepo, res lepo. | Vlasta Curhalek

BALONI LETIJO V NEBO TOKRAT NA JUŽNEM TIROLSKEM V ITALIJI

Južna Tirolska, ki ji nemško govoreči prebivalci pravijo Súdrtirol, Italijani pa Trentino-Alto Adige, je pokrajina na južni strani Alp v severni Italiji, na meji z Avstrijo. S površino 13 607 kilometrov in skoraj milijonom prebivalcev je ena od dvajsetih dežel, ki sestavljajo Italijo, in ena od petih s posebnim statusom. Gre za tisti del nekdanje Tirolske, ki je, tako kot naša Primorska, po 1. svetovni vojni pripadel Italiji.

Med prebivalci so najbolj številčni Italijani, približno 250 000 je nemško govorečih Tirolcev, etnična in jezikovna posebnost pa je 20 000 Ladincev (tirolskih Retoromanov), katerih jezik je uradno priznan in zaščiten ter ga poučujejo v vseh javnih šolah.

Na Južnem Tirolskem je sedem naravnih parkov, eden najlepših je zagotovo naravni park Sextner Dolomiten, znotraj katerega ležijo po številu prebivalcev Kostanjevici primerljive občine Sexsten, Innichen in Toblach, kjer so sredi januarja že sedmič po vrsti priredili mednarodno balonarsko srečanje, ki je gostilo 22 balonarskih ekip iz sedmih evropskih držav. Med balonarji iz Anglije, Irske, Nizozemske, Belgije, Italije, Avstrije in Latvije je bila tudi ekipa Balo-

narskega kluba Kostanjevica na Krki, ki jo vodi pilot balona Marjan Jerele.

Udeleženci mehke plovbe po nebu so se v prekrasnih zimskih sončnih dneh z obilico snega dvigali do 3500 metrov visoko in občudovali Pustriško dolino (Pustertal), nad katero se mogočno dviga strmi in divji severovzhodni kot Dolomitov s številnimi tritisočaki, med katerimi po atraktivnosti izstopa trizobi kamniti kolos Tri Cime (Drei Zinnen).

Po vsakodnevnem poletu je ostalo za kar številno kostanjeviško ekipo, ki so se ji zadnje štiri dni pridružili še udeleženci fotografskega tabora Kostanjevica v štirih letnih časih Rajko Čuber, Hrvoje Oršanič, Blaž Mirt in pisec prispevka, še dovolj časa za prijetno druženje z udeleženci festivala in prijaznimi domačini. V manjših skupinah so se nekateri odpravili na odlično pripravljene smučarske tekaške proge, drugi so vijugali v alpskem slogu, družine z mlajšimi otroki pa so preskusile sankarske strmine in nočni pohod z baklami. Udeleženci, ki spadamo v seniorsko skupino, pa smo v topli vodi zimskega bazena skozi velikanska steklena okna občudovali zasneženo pokrajino.

Nad ostrimi rogli Dolomitov
Foto: **Rajko Čuber**

Vabile so tudi kulturne zanimivosti, ki jih je na tako majhnem prostoru kar nekaj.

Prva naselja Južne Tirolske so nastala že kmalu po koncu zadnje ledene dobe pred približno 10 000 leti. Prva dokaz o naseljenosti pa je najdba mumije kamenodobnega pastirja Ótzija, ki ga je ledenik skrival več kot 5000 let. Po zatonu rimskega imperija in uveljavitvi krščanstva v srednjem veku je bavarski vojvoda Tassilo podaril opatu Attu von Scharnitzu širok pas ozemlja okoli Innichena z nalogo, da tu ustanovi benediktinski samostan, ki naj bi bil misijonsko središče za pokristjanjevanje Slovanov. Danes na tem kraju stoji v romanskem slogu zgrajeno poslopje samostana, katerega cerkev, grajena v letih od 1140 do 1200, je najlepša romanska zgradba v južnonemškem prostoru.

Dežela, v kateri je še pred dobrimi stotimi leti vladala revščina in iz katere so že trinajstletne deklice in dečki služili kot dekline in hlapci ter gospodinjske pomočnice pri bogatih bavarskih kmetih in meščanih, zdaj kaže popolnoma drugačno podobo. Za razvoj danes najpomembnejše gospodarske panoge, turizma, so poskrbeli bogataši in aristokrati iz severnoitalijanskih mest. Ti so za nemimi kulisami veličastnih gora iskali mir pred silnimi aplavzi nastopajočih v znamenitih italijanskih opernih hišah. Tudi kmetijstvo in gozdarstvo, ki je v preteklosti dajalo kruh večini prebivalcev, se je moderniziralo. Južnotirolsko podnebje z velikim številom sončnih dni in hladnimi nočmi je zelo ugodno za pridelavo jablan. V majhnih sadovnjakih pridelujejo jabolka po pravilih integrirane in biološke pridelave. Pridelujejo tudi različne vrste zelenjave, kot so cvetača, radič, rdeča pesa, solata in krompir. Z južne Tirolske je nekaj zelo znanih vin, razvito je čebelarstvo.

Kmečki turizem na višinskih kmetijah zaradi gora in

Pogled na zasneženi Innichen | Foto: **Rajko Čuber**

precej toplega podnebja privabi največ gostov poleti. Prihajajo alpinisti, gorski kolesarji, priljubljeno je pohodništvo.

Tirolci imajo zelo zanimivo politiko – vsi naj bi ostali v svojih vaseh in poleg službe obdelovali zemljo. Da bi preprečili preseljevanje v velika mesta, ima vsaka občina vsaj eno tovarno. Zemlje in nepremičnin ne prodajajo, predvsem ne Italijanom.

To sodi v kategorijo tirolskega tradicionalizma, ki ohranja nemško govoreče prebivalstvo na svoji zemlji. Kljub temu pa so prebivalci zelo naklonjeni evropskim integracijam in novi Evropi brez meja.

Carpe diem (užij dan)! Mi smo jih več, in spet smo šli na pot, ki nas je tako, kot smo prihajali, vodila ene proti toplemu vetru Mediterana, druge po alpskih dolinah mimo Ljubljane v zimski objem Kostanjevice.

| Jani Zakšek

PISMO S KITAJSKE

Projekt v kitajski vasi je bil nekaj najlepšega, kar sem lahko podarila otrokom za kitajsko novo leto. Novo leto za njih ni samo novo leto, ni le sedenje z družino in skupno kuhanje, ni samo potovanje iz enega na drug konec, samo da vidiš svoje bližnje. Ni samo novo leto, ko se zapiješ ali pa pokaš po šivih, ker ti v ušesih donijo vsa eksploziva, ki jih pošiljajo v zrak. Novo leto je za Kitajce čas, ko se osvobodiš vsega, kar je odneslo, in se veseliš tistega, kar bo naslednje leto prineslo. Novo leto je tudi čas nove obleke. Žal slednje ni imel vsak priložnosti prejeti oziroma kupiti. V teh časih recimo raje kupiti, ker se v tem svetu dobrine delijo na materialne in nematerialne, ker je shopping trade master sveta, ker je svet korupcija nekorupcije.

Z Matusom iz Slovaške in Amandine iz Švice smo se odpravili v Xinhua, v provinci Yunnan na Kitajskem, malo vasi, ki je postala naš prostor za tiste drobne štiri dni.

Naša glavna naloga je bila razdeliti topla oblačila med otroke. Vse kar je vmes, je tvoj vnos, tvoja svoboda, tvoj tek. Preden smo šli je naša mentorica rekla: »Prepustite se, če se boste, bodo štirje dnevi premalo in boste želeli se.«x Z nami so šli trije kitajski prostovoljci, ki so v programu prostovoljstva v okviru organizacije Humana od katerih je le en govoril angleško približno na stopnji našega znanja. Toda odkar smo na tem azijskem potovanju, jezik ni več tisti glavni zaskrbljujoč problem.

Hladno je, a majhen kitajski avtobus vseeno drvi, sprva po avtocesti, nato se začne vzpenjati proti hribom. Pripeljemo se v malo vasico Xinhua. Z vrečami v rokah, na glavi ali na hrbtu

smo za ta prvi dan imeli cilj osrečiti vsaj eno šolo. Dokler ne prideš, ne začutiš in dokler ne čutiš, ne spregledaš. Pogled mi je objemal gore, objemal je hiške, nekatere narejene iz blata, druge iz zidakov. Objemal je ljudi, ki so strmeli vame in si mislili kaj hudiča delam na njihovem ozemlju. Njihov pogled ni bil v smislu naj se poberemo, ampak v smislu, kaj te je prineslo k nam? Kako je presenetljivo, da je tisto, kar je za nas problem, za njih življenje!

Hoja navzgor, težko, zasoplo dihanje. Ana, kam ti je sla kondicija? A vseeno, vztrajam, samo da pridem na vrh, da jih obdarim.

Pričakuješ nekakšen kaos. Pričakuješ, da te bodo napadli, kot so velikokrat znali v Indiji. Ali da te bodo povelicevali, kot so te v Indiji. V Indiji je belina cesarstvo. Kaj smo jim naredili? Vendar je tu drugače. Mirno, tiho, otroci previdni. Ne nasedajo, niso posesivni. Čakajo, da postavimo oblačila na mizo, z mislimi popolnoma neke drugje. Opazovala sem kakšni so, kakšne oči imajo in v kakšnem okolju bivajo. Šola je bila popolnoma revna, v bistvu so bili otroci predšolski. Hiška z enim prostorom, toaleta zunaj. Njihove oblekice so bile raztrgane, kljub mrazu so bili obuti v natikače. Nohti, obraz, noge ... umazano.

Novo leto. Sprašujem se, če smo mar neke vrste dedki mrazi, ki jim bodo prinesli upanje? Se sliši patetično?

Ko smo delili tista rabljena oblačila v njihova drobna naročja, sem pomislila, če sem bila kdaj sama vesela tako malih dobrin. Sem kdaj nekaj tako zelo potrebovala? In mi je toliko pomenilo? Sem spet padla na nerealna tla, da me skrbi, da preveč jemljem? Da sem preveč zahtevna?

Amandine sem vprašala, če je bila kdaj sama tako vesela oblačil in je odkrito in pasivno odgovorila: »Ne.« Ko sva nadaljevali pogovor, je nekako počasi dojela na kaj ciljlam.

Kako čuden je ta svet, a ni?

V teh štirih dneh smo obiskali pet šol po okoliških hribih in delili oblačila. Brez prevoznih sredstev, s premraženimi nogami in premočenimi pazduhami. Spoznali smo tudi lokalno hrano, lokalno vselitveno zabavo, kjer so vsi domačini naokoli praznovali novo zgrajeno hiško. Teraso so bile polne dobrot. Čistili smo tudi plevel okoli česna na njivi v dolini, po delu pa je bilo potrebno priti nazaj na vzpetino. Smrdeli smo. Bili umazani, brez tople vode in radiatorja. Kaj je to radiator, bi rekel domačin. Jutra so bila hladna in zajtrk brez masla in marmelade. Kako tuj nam je ta svet.

Kuhanje s plinom iz iztrebkov. Dobesedno. Ko sem to videla, nisem mogla verjeti. Rezervoar, v katerem se nabirajo iztrebki, oddaja plin s katerim lahko kuhaš! Vse se mi vsrkava v podkožje. V srce!

Obisk Xinhua in ostalih vasic je postal ena tistih izkušenj, ki te je nihče ne more naučiti, če je ne izkusiš na lastni koži. Korak naprej ali nazaj? Vse je odvisno od tebe samega. Zakaj mi ni nihče prej povedal, da je potovati z razlogom lepše?

| Ana Pinčolič

TRADICIONALNI POHOD NA TRDINOV VRH

Vsako leto 2. Januarja PD Novo Mesto organizira pohod na Trdinov vrh, običajno iz vasi Gaberje. Letos smo se pridružili tudi pohodniki iz PD Polom Kostanjevica na Krki.

Skupina 14 pohodnikov se je zbrala v vasi Suhadol. Vodnik Franc Bakšič je predlagal, da štartamo ob 8. uri zjutraj in se kasneje pridružimo ostalim planincem iz Novega Mesta, Metlike in Črnomlja. Zjutraj smo si najprej voščili novo leto, nekateri še nenaspani od napore predhodne noči, drugi že spočiti in polni elana, nato pa se podali na pot.

Nad vasjo smo pustili avtomobile in takoj nato skrenili v gozd po gozdni vlaki, imenovani Pot treh bogov. To je stara pot po kateri so hodili domačini peš ali s konji do košenic na Miklavžu in Trdinovem vrhu. Po pol ure hoje iz Suhadola nas je pot pripeljala do poti, ki vodi iz smeri Vrhpolja in Orehovice. Poti se združita, tako da do ceste, ki pride iz

Gaberja, vodi samo ena skupna pot. Ob poti stoji prvi od treh križev, po katerih se pot imenuje. Vodnik nam je razložil kaj pomenijo in zakaj so bili postavljeni; seveda ima vsak svojo zgodbo. Višje kot smo prihajali, več snega je bilo. Nekaj časa smo hodili po cesti. Na križišču pri Krvavem kamnu smo skrenili v strmino proti Trdinovem vrhu. Prišli smo na cesto pod vojašnico in nadaljevali do samega vrha. Burja in nizke temperature z meglo niso omogočali dolgega postanka, tako da smo se za malico odločili kasneje na Miklavžu. Srečanje na samem vrhu s planinci ostalih društev naj bi se pričelo ob 11. uri, a je glede na to, da smo prihajali iz različnih smeri, bilo težko pričakovati. Na vrhu je bilo nekaj novmeščanov s predsednikom in pohodniki iz Metlike, Črnomlja in Semiča. Pričakovali smo tudi planince iz sosednje Hrvaške – Karlovca. Deset minutni postanek je bil dovolj, da smo se preoblekli nekaj popili in se vrnili

nazaj. Ker na samem vrhu ni pravega zatočišča, pozimi ob hladnem vetru in na snegu tam ni prijetno stati dalj časa. Pot smo nadaljevali mimo vojašnice, čez pragozd do gostišča na Miklavžu. Tudi tukaj je bilo mnogo planincev, a se je le našlo dovolj prostora za daljši postanek in malico. Vračali smo se po isti poti, vendar zadovoljnejši, saj je bil cilj dosežen. Na koncu sta nas domačina Jože in Dragi postregla s pijačo in malico.

Tradicionalni pohodi planincev so vsako leto bolj obiskani, druženje na samem Trdinovem vrhu pa ne pozna meja. Kadarkoli pridete na vrh, vas vsakdo pozdravi in zaželi varno hojo, Vrh je gotovo zelo obiskana točka, tako s Slovenske ali Hrvaške strani, še posebej v poletnem času. Na pot na sam vrh pozimi ob mrazu in vetru, pa se podajo samo tisti, ki imajo gotovo veliko poguma in volje.

| Franc Štokar

Foto: Matej Jordan

Mlajši dečki – Kostanjevica na Krki | Foto: Ervin Felicijan

MAĻA ODBOJKA DEČKI – 1. KROG

Kraj: Kostanjevica na Krki

Datum: 07.02.2009

Rezultati:

Kostanjevica na Krki : Knauf Insulation 2:0 (25:6, 25:2)

Knauf Insulation : Ekipa Marchiol I 2:0 b.b.

Kostanjevica na Krki : Ekipa Marchiol I 2:0 b.b.

Končni vrstni red:

1. mesto: Kostanjevica na Krki

2. mesto: Knauf Insulation

3. mesto: Ekipa Marchiol I

V nadaljnje tekmovanje se uvrstila ekipi Kostanjevica na Krki in Knauf Knauf Insulation.

Na zmago | Foto: Ervin Felicijan

Kadeti – sezona 2008/2009 | Foto: Ervin Felicijan

DRŽAVNO PRVENSTVO V ODBOJKI - KADETI

KADETI – »B« LIGA - skupina A – 2. krog

Kraj: Kostanjevica na Krki

Datum: 08. 02. 2009

2. krog - nedelja, 08.02.2009 - OŠ Kostanjevica na Krki ob 10:00

Rezultati:

Kostanjevica na Krki : Olimpija 2:0 (25:14, 25:16)

Olimpija : MOK Kočevje 2:0 (25:23, 25:22)

Kostanjevica na Krki : MOK Kočevje 2:0 (25:20, 25:08)

| Ervin Felicijan

Priprava na sprejem servisa | Foto: Ervin Felicijan

ANTIBIOTIKI – ZDRAVILO IN GROŽNJA

REVOLUCIONARNO ODKRITJE

Leto 1928 je bilo zelo pomembno za boj človeka z bakterijami, saj je to leto Alexander Fleming po naključju odkril penicilin. Zgodilo se mu je, da je pri svojem raziskovalnem delu pustil kulturo stafilokokov nekaj dni nepokrito. Hotel jo je zavreči. Takrat pa je opazil, da so se na njej naredili madeži plesni in okrog vsakega madeža se je bakterijska kolonija razstopila. Predpostavljal je, da ena od snovi, ki jo izločajo te glive v substrat, zavira rast in razmnoževanje bakterij. Ko je vzgajil posamezne glive iz okužene kulture, je ugotovil, da to snov izloča čopičasta plesen, natančneje vrsta *Penicillium chrysogenum*. Filtrat iz kulture gliv je poimenoval »penicilin« in ga poslal v nadaljnje raziskave. To je sprožilo eno največjih sprememb v zgodovini medicine. Učinkovitost penicilina in kasneje razvitih kemičnih antibiotikov je medicinski svet popolnoma prepričala, da bo nekega dne mogoče povsem izkoreniniti nalezljive bolezni saj je njihovo natančno delovanje na bakterije veljalo za skoraj nezmotljivo.

PORABA SINTETIČNIH ANTIBIOTIKOV NARAŠČA

Antibiotiki v številnih primerih delujejo hitro in učinkovito, zato jih pogosto uporabljamo kot vsestransko zdravilo. Pogosto se predpisujejo že pri najmanjših težavah, namesto da bi jih uporabili le pri hudih okužbah.

Zaskrbljujoče je, da so največji porabniki antibiotikov mali otroci, stari od enega do treh let, ko vstopajo v vrtec in so pogosto bolni. V šolskem obdobju število predpisanih antibiotikov upade, ponovno pa naraste pri starejših ljudeh. Pogosto ljudje nejevoljno odhajajo iz ambulate in se razburjajo, ker jim zdravnik ni predpisal antibiotika ali kakšnega drugega močnega zdravila, oni so pa tako prehlajeni. Velik problem je tudi samozdravljenje z antibiotiki, saj imajo v domači lekarni zlato rezervo in tako začnejo jemati zdravilo brez pregleda pri zdravniku. Ljudje se ne zavedamo, da vse, kar pojemo, še ni naše. Če v našem telesu ni pravih bakterij, se snovi, ki jih vnaša-

mo, kopičijo tam, kjer nimajo kaj početi, ali pa se izločijo neporabljene. Pojavijo se stranski učinki kot je pojav driske in izguba hranilnih snovi, alergije in organski zapleti, uničenje koristnih bakterij ter zmanjšanje učinkovitosti imunskega sistema. Telo po vsaki kuri z antibiotiki potrebuje najmanj tri mesece zdrave prehrane, da se črevesna flora normalizira, pri starejših ljudeh pa lahko traja ta proces tudi šest do devet mesecev.

Zdaj pa pomislite, kako je, če otrok v eni sezoni zaradi raznih bolezni 6 do 7-krat zaužije antibiotike. Ravnoesje se povsem sesuje.

Starši se morajo zavedati, da s še vedno prepogostim zahtevanjem teh zdravil za otroka, ki ima virozo, ne naredijo nič dobrega. Antibiotiki so namreč namenjeni zdravljenju bakterijskih, in ne virusnih okužb!

Verjemite, da oče penicilina ni imel v mislih, da bi bilo treba njegovo zdravilo jemati kot bonbone!

Pa tudi nepremišljeno predpisovanje in pretirana uporaba antibiotikov v živinoreji, je vzrok, da so se bakterije, ki povzročajo bolezni, v toku časa genetsko spremenile in se prilagodile življenjskim razmeram, ki so jih spremenili antibiotiki in s tem postale odporne nanje. Zato se neredko dogaja, da antibiotiki, ko jih potrebujemo, enostavno niso več učinkoviti. Obstaja pa tudi bojazen, da se v kratkem utegnejo spet pojaviti bolezni, ki so pred odkritjem antibiotikov zbujele strah in trepet.

Veliko antibiotikov pojedo tudi živali, ki živijo v nemogočih razmerah in so zato zelo slabega zdravja. Veterinarske inšpekcije nas tolažijo, da v trgovinah ni naprodaj mesa, v katerem so sledi antibiotikov. Nihče pa ne govori o tem, da ponavljajoče se kure antibiotikov tudi pri živalih ustvarjajo bakterije, odporne na antibiotike, ki se po prehranski verigi lahko priritotapijo do nas.

Odpornost bakterij na antibiotike - največja grožnja človeštvu v zadnjih letih.

Več let trajajoče prekomerno, nekontrolirano in strokovno pogosto neuteme-

ljeno predpisovanje antibiotikov ima resne posledice. Čedalje več bakterij je že odpornih na zdravila. Če se bo to nadaljevalo, se lahko kmalu zgodi, da celo povsem navadna bakterijska okužba postane smrtonosna.

Strokovnjaki menijo, da so ravno antibiotiki eden izmed vzrokov za nastanek novih bolezni. S tem ko uničujejo našo črevesno floro, omogočajo, da se nekontrolirano razrašča vrsta nevarnih bakterij, ki so sicer ves čas prisotne, a jih ima zdrava črevesna flora pod nadzorom. Zgodi se lahko, da se bo v prihodnosti umiralo od okužb, ki se dajo sedaj enostavno pozdraviti.

Večina najpomembnejših bolezni v Evropi je posledica mikroorganizmov, ki so postali odporni na obstoječe antibiotike. Najhuje pa je, da postanemo odporni na antibiotike tudi, če jih sploh ne uživamo v obliki zdravil. Ostanki antibiotikov so namreč prisotni tudi v mesu, mleku, jajcih in tako naprej. Zaradi boljše obstojnosti se številnim živilom dodajajo snovi, ki imajo nalogo uničiti bakterije, le da se jim ne reče antibiotiki, ampak jih poimenujemo z ušesom bolj prijaznimi imeni, kot npr. pekovski dodatki, stabilizatorji ipd. Znanstveniki mrzlično odkrivajo nove vrste antibiotikov. Tako se je razvila nekakšna tekma med bakterijami in raziskovalci, ki morajo odkriti vedno znova nove vrste spojin s protibakterijskim delovanjem. Videti je, da takšno spoprijemanje bolj ustreza bakterijam, saj ob malo novih antibiotikih ljudje izgubljam bitko za bitko.

JEMNANJE ANTIBIOTIKOV

Zoper okužbo je treba antibiotik dosledno odmerjati iz preprostega razloga: patogene bakterije bo premagal le, če ga bo dovolj in se bo boril z njimi brez omahovanja dovolj časa. Če se ne držimo ure, ko moramo vzeti zdravilo, bo antibiotik sicer prišel na pravo mesto, a žal ob nepravem času (po nepotrebnem prej ali pozno). Če pa ga zaužijemo časovno neprimerno glede na hrano, bo na bojišču oslavljen. Ne napačno zdravilo, ampak njegova površna uporaba bo bakterijam omogočila preživetje!

Za antibiotične sirupe velja, da

jih moramo shraniti v hladilniku, saj jim s tem omogočimo obstojnost. Pred uporabo jih pretresemo. Že začeto kuro z antibiotiki je potrebno zaključiti, v nasprotnem primeru je to najhitrejši način, da telo razvije odpornost na antibiotike. Jemljemo jih toliko časa, kot je predpisal zdravnik, in ne le do takrat, ko nam je bolje. Če prekinemo zdravljenje po prvem izboljšanju, tvegamo, da se vsi patogeni mikrobi ne bodo uničili in se nam bo bolezen spet poslabšala. Ob navodilu, vzeti zdravilo na prazen želodec, ga vzamemo najmanj 1 uro pred jedjo oz. 2 uri po jedi.

Vsekakor je pametno poslušati napotke farmacevta o jemanju ob izdaji

zdravila. Doma si preberite navodilo, priloženo zdravilu.

KAJ STORITI?

Standardni priročniki šolske medicinske opozarjajo, da pri večini okužb in vnetij antibiotiki niso potrebni, in da se jim lahko odpovemo pogosteje, kakor mislimo. Tako npr.: vročina, nikakor ni vzrok, zaradi katerega bi morali jemati antibiotik. Ko pa zdravnik, na podlagi ugotovljene diagnoze predpiše ustrezen antibiotik, pa s tem nalaga veliko odgovornost tudi vam (bolniku), saj boste antibiotik morali jemati skladno z navodili, ki vam jih je dal on sam in farmacevt v lekarni, ob izdaji zdravila.

Pogosto pozabljamo, da svoje zdravje in odpornost lahko ohranjamo z uporabo naravnih antibiotikov in probiotikov, z rastlinskimi zdravili in prehranskimi dopolnili ter živili s posebnim delovanjem. Najbolj uveljavljeni naravni antibiotiki, ki so v marsičem boljši od umetno ustvarjenih, so propolis, česen, čemaž, čebula, ingver, kokosova maščoba, čajevec, sladki koren, listi oljke, zeleni čaj, aloe vera, brusnice, ananas, ameriški slamnik, klamatske alge, kardamom, cimet, evkaliptus ipd.

| Damjana Grubar

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA NA MIKRO DESTINACIJI KOSTANJEVICA NA KRKI

Kostanjevica na Krki je edino živo slovensko mesto na otoku, v objemu reke Krke in skrivnostnih zelenih Gorjancev. Polna je skrivnosti, zgodb in legend ter bogata zakladnica dediščine. In kar je najpomembnejše, prijaznih in gostoljubnih ljudi. Z bogato kulturno in naravno dediščino in svojstva mesta na otoku, z neposredno okolico in drugimi turističnimi viri – termalno vodo, se uvršča med najpomembnejše turistično potencialne destinacije v Sloveniji, z možnostjo in pogoji, da se razvije v kulturno in turistično središče z drugo spremljajočo ponudbo predvsem za tranzitne goste ter izletnike, vzporedno s tem pa središčni center kulture in turizma regije Posavje.

Turistični dejavnosti v Kostanjevici na Krki je bilo posvečene relativno malo pozornosti, kljub temu da razpolaga s pestro paleto turističnega potenciala. Za uspeh razvoja turistične dejavnosti bo potrebno najprej prepoznati turizem kot perspektivno panogo bodočega razvoja na strani vseh dejavnikov, to je lokalnega prebivalstva, javnega sektorja in gospodarstva ter temu primerno zastaviti in usmerjati nadaljnja razvojna prizadevanja na vseh ravneh. Občina Kostanjevica na Krki je premajhna, da bi lahko turizem razvijala povsem samostojno, zato je potrebno povezovanje z okoliškimi občinami, saj lahko le s celovito ponudbo omogoči gostom še več dodatne turistične ponudbe in tržno zanimive in inovativne integralne turistične produkte.

Izhodišča za Strategijo razvoja turizma na mikro destinaciji Kostanjevica na Krki izvirajo iz Razvojnega načrta in usmeritev slovenskega turizma 2007-2011 (RNUST) in so v skladu z regionalnimi strateškimi razvojnimi dokumenti, ki

poleg ostalih prioritet kot prioriteto izpostavljajo tudi turizem. Predvsem je v skladu s politiko razvoja DO Posavje. Ti dokumenti so pomembni tudi za črpanje sredstev strukturnih skladov in sklada za razvoj podeželja EU. Področje turizma je s tem dokumentom dovolj nazorno in kvalitetno obdelano ter sledi potrebam ponudnikov turizma in usmeritvam občine Kostanjevica na Krki predvsem preko posameznih politik, ki jih opredeljuje tudi RNUST (Politika razvoja turistične destinacije, Politika razvoja človeških virov, Politika trženja in promocije, Politika trajnostnega in regionalnega razvoja, Politika zagotavljanja kakovosti, Politika razvoja informacijske tehnologije, Politika razvoja poslovnega okolja in investicij, Politika spodbujanja raziskav in razvoja v turizmu).

Osnovni princip, ki je predlagan v Strategiji, je zagotavljanje trajnostnega, uravnoteženega in sonaravnega razvoja turizma, osredotočenega na razlikovalno in razpoznavno moč ponudbe.

Prvi korak k skupnemu nastopu na trgu je zaokrožitev turistične ponudbe s skupnimi programi in produkti v okviru celotne destinacije ter vzporedno s tem opredelitev temeljnega produkta destinacije, ki naj bi izhajal iz posebnosti oziroma specifičnosti destinacije v primerjavi z drugimi. Obstoječe produkte je potrebno povezati v celoto, jih nadgraditi, dodati nekaj svežega, novega in kakovostnega, upoštevati trende v turizmu, potrebe gostov, povezati ponudnike, ozaveščati prebivalstvo in narediti prostor poln življenja. Ko bodo vpeti in občuteni vsi ti elementi, bo turist videl možnost preživetja svojega počitnikovanja v tej destinaciji in se zanjo tudi odločil.

Vizija razvoja turizma se bo morala pričeti izvajati aktivno, prodorno, strokovno in s svežimi pristopi, predvsem pa bo uspela:

- z novo vizijo razvoja turizma, ki bo poudarjala »boljši (kakovostnejši) turizem« namesto »več turizma«, ki bo uskladila prebivalce in turiste na destinaciji ter kvaliteto življenja z ekonomskim razvojem;
- z uveljavitvijo strokovnega kadra, ki bo v razvoju turizma zelo fleksibilen (ki se ne bo vezal na »sheme razvoja«);
- s pregledom identitete in analize območja, kar omogoča jasno videnje prednosti in opredelitev značilnosti, ki pomenijo razliko od konkurence;
- z direktnim komuniciranjem s prebivalci na destinaciji;
- z uvedbo standardov in kategorizacije (zvišanje ravni kakovosti storitev);
- z nadzori in sledenjem učinkom turističnega razvoja.

Za zagotovitev uspešnosti implementacije sprejete Strategije je potrebno aktivnosti pričeti izvajati takoj, še prej pa je potrebno zadostiti nujnim predpogojem:

- vzpostaviti destinacijski management (JZP) na lokalni ravni, močne blagovne znamke, vezane na osnovno idejo destinacije z usklajenim nastopom vseh akterjev in se povezati v DO Posavje ter nadalje v RDO. Glavni namen organizirane oblike turističnega razvojnega managementa je zagotovitev celovitega, konstantnega in transparentnega razvoja turizma ter povečanje razpoznavnosti mikro destinacije in njene turistične ponudbe v širšem slovenskem in evropskem okolju;
- določiti nosilca razvoja turizma z visoko usposobljenim in motiviranim kadrom, ki bo izvajal naloge v skladu s Strategijo razvoja turizma v občini Kostanjevica na Krki;
- vzpostaviti sistem strateškega kontrolinga v okviru občine, občinske uprave, občinskega sveta;
- pripraviti strateške in poslovne načrte za posamezne projekte, kjer je to ustrezno;
- neprestano komunicirati z lokalnim prebivalstvom;
- seznanjati in animirati javnost ter pridobiti nosilce programov;
- ciljno usposobiti potencialne izvajalce programov;
- oblikovati in izvajati ciljno promocijo;
- zagotoviti sistem oblikovanja in prodaje turističnih produktov destinacije;
- vzpostaviti sistem razvojnih spodbud;
- še posebej spodbujati k razvoju turizma družinskih podjetij (model, ki zelo dobro živi v tujini);
- zagotoviti sistem javnega (družbenega) in strokovnega spremljanja implementacije strategije.
- Vzporedno s tem pa bo potrebno povečati nočitvene kapacitete (»model razpršenega hotela«, turizem v zidanicah).

Programi in proizvodi turizma na destinaciji Kostanjevica na Krki do leta 2009:

- Kostanjevica na Krki – destinacija kulture in umetnosti
- Kostanjevica na Krki – destinacija za odkrivanje narave
- Kostanjevica na Krki – destinacija za šport in rekreacijo
- Kostanjevica na Krki – destinacija doživljajev ob reki Krki
- Kostanjevica na Krki – destinacija kulinaričnih in vinar-skih doživetij
- Kostanjevica na Krki – destinacija romarskega turizma
- Kostanjevica na Krki – destinacija prireditev in aktivnosti
- Kostanjevica na Krki – destinacija za poroke

Programi in proizvodi turizma na destinaciji Kostanjevica na Krki do leta 2013:

- Kostanjevica na Krki – destinacija zdraviliško managerskega turizma (Zdraviliška vas toplice)
- Kostanjevica na Krki – destinacija s pridihom podeželja (Osnovna šola in Stražni stolp v Črneči vasi)

S svojo celotno ponudbo bo Kostanjevica na Krki lahko postala ena privlačnejših destinacij v Sloveniji in Evropi, ki bo na enem mestu med seboj povezala ponudbo eminentnih danosti oziroma turističnih privlačnosti: kulturno dediščino, naravne lepote, ponudbo ob vinsko turistični cesti s tradicijo vinarstva ter potencialnimi danostmi kot je termalna voda, športno rekreacijski center, aktivnosti na reki Krki, postajališča za avtodome, kampi in drugi turistični proizvodi. Vsebine bodo povezane v zgodbe in se bodo tržile pod sloganom (npr. Bajke in povesti o Gorjancih). Postala bo priljubljena in urejena turistična destinacija za aktivno in zdravo preživljanje prostega časa prebivalcev in obiskovalcev območja, središče poslovnih srečanj, kulturnih in mladinskih vsebin, zdravstvenih terapij, mesto obiskovanja bogatih kulturnih in naravnih znamenitosti ter kraj za umik iz urbanega območja. Z nadgradnjo obstoječe turistične infrastrukture, vpete v bogato kulturno in naravno dediščino ter dopolnilno ponudbo, pa bo destinacija zanimiva tudi za zahtevne obiskovalce, željne novih odkritij in romantičnih doživetij. Zagledana vase in svoje čare bo osvojila le tiste, ki jo bodo vzljubili in se vanjo vračali s svojimi prijatelji znova in znova.

Strategija razvoja turizma na mikro destinaciji Kostanjevica na Krki bo dejansko zaživela, ne le če jo bosta politična in gospodarska javnost sprejeli, temveč če bo vzpostavljen sistem stalnega uveljavljanja sprejetih strateških usmeritev. V ta sistem mora biti vključen tako javni kot podjetniški interes. Poleg sistema organiziranosti je za zagotavljanje spodbujanja razvoja turizma potrebno zagotoviti tudi systemske vire ter jasen in ciljno usmerjen sistem spodbud. Le s strokovnostjo, povezovanjem, koordinacijo, s skupnimi nastopi na trgu, privlačnim sloganom in osveščenostjo na področju turizma bo Kostanjevica na Krki lahko s svojo turistično ponudbo konkurirala domačemu in tujemu trgu in na teh trgih tudi zaživela.

| Lea-Marija COLARIČ-JAKŠE, mag.

Vodja projekta

OPIS IN UPORABA DRŽAVNE ZASTAVE

Opis in uporabo državne zastave, ki je skupaj z grbom in himno naš nacionalni simbol, točno določa Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (Uradni list RS, št. 67/94) ter Uredba Vlade Republike Slovenije o uporabi zastave in himne Evropske unije v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 38/2004).

ZASTAVE

- **Slovensko zastavo izobesimo:**
ob praznikih v Republiki Sloveniji:
8. februar | Prešernov dan, slovenski kulturni praznik
27. april | dan upora proti okupatorju
1. in 2. maj | praznik dela
25. junij | dan državnosti
17. avgust | združitev prekmurskih Slovencev z matičnim narodom
15. september | vrnitev Primorske k matični domovini
23. november | dan Rudolfa Maistra
26. december | dan samostojnosti in enotnosti
- **ob občinskem prazniku**
16. avgust | praznik Občine Kostanjevica na Krki
21. oktober | dan spomina
- ob mednarodnih srečanjih, športnih, kulturnih in drugih dogodkih, ob humanitarnih, vojaških in drugih prireditvah ter javnih shodih
- na dan žalovanja, ki ga določi vlada (zastava je na pol droga)

Praviloma izobesimo zastavo na dan pred praznikom in jo umaknemo naslednji dan po prazniku oziroma najpozneje prvi delovni dan po prazniku ali po prenehanju razlogov za izobešanje.

Katere zastave smemo izobesiti

- zastavo Republike Slovenije (samostojno ali v kombinaciji z drugimi zastavami)
- zastavo Evropske unije (izobeša se izključno skupaj z zastavo Republike Slovenije)

- občinsko zastavo
- zastavo podjetja, organizacije, institucije, društva.

Navodilo za vrstni red izobešanja različnih zastav Zastavi Republike Slovenije dajemo vedno častno

mesto:

- če izobesimo dve zastavi, je častno mesto prvo, gledano od leve proti desni, torej na levi strani;
- če izobesimo tri zastave, je častno mesto v sredini;
- če je zastav več in so v vrsti, mora biti slovenska na prvem mestu (gledano od spredaj na levi strani);
- če so v koloni, mora biti slovenska na čelu kolone;
- če so izobešene v krogu, mora biti slovenska v sredini kroga, tako da jo lahko razločno vidimo;
- če so v polkrogu, mora biti slovenska v sredini polkroga.

To so temeljna pravila, ki narekujejo pravilno in hkrati spoštljivo rabo državnih simbolov.

HIMNA

Himna se izvaja:

- ob uradnem slovesu od predsednika republike, kadar odhaja iz Republike Slovenije na obisk v tujo državo, in ob njegovem sprejemu, ko se vrne v Republiko Slovenijo;
- ob uradnem obisku voditelja tuje države ali pooblaščenega predstavnika mednarodne organizacije v Republiko Slovenijo in ob slovesu pri njegovem odhodu iz Republike Slovenije;
- pri polaganju vencev, ki jih polagajo uradni predstavniki Republike Slovenije, oziroma predstavniki tujih držav ali mednarodnih organizacij ob spomenikih, na pokopališčih ter na drugih podobnih krajih.

Himna se lahko izvaja:

- na proslavah in drugih slovesnostih s katerimi se zaznamujejo dogodki, pomembni za Republiko Slovenijo;
- ob mednarodnih srečanjih, športnih, kulturnih in drugih tekmovanjih, humanitarnih prireditvah ali podobnih akcijah in drugih javnih shodih, na katerih se Republika Slovenija predstavlja oziroma katerih se udeležuje, v skladu s pravili in običaji takšnih shodov;
- na pogrebu osebnosti, ki ji Republika Slovenija izkazuje posebno čast;
- v drugih primerih, če uporaba himne ni v nasprotju z zakonom.

ČUDEŽNI PRALNI STROJ LEONARD

PREDSTAVA ZA OTROKE V IZVEDBI GLEDALIŠČA KU-KUC

V kopalnici deklice Polonce stoji star pralni stroj, ki ga je oživila deklinčna ljubezen. Postal je čudežni pralni stroj, ki z vsakim pranjem pričara drugega pravljичnega junaka. Vsak ima svojo zgodbo in pomembno sporočilo za otroke. Iz stroja pokukajo snežinka Minka, ki jo je hladen veter odpihnil stran od njenih prijateljev, dvorni norček Zvonko,

ki ga nihče ni maral, ker je bil drugačen in čarovnica Črnomila, ki je tako zlobna, da želi vse skrivnosti o ljubezni in prijateljstvu začarati v samo hudobijo ... Polonca bo potrebovala pomoč otrok, da bodo premagali hudobno čarovnico.

To je predstava, ki potrka na srca mnogih, predvsem pa razkriva skrivnosti o najboljših prijateljih, sprejema-

nju drugačnih otrok in premagovanju dobrega nad zlim.

Zgodba je doživela že več kot dvesto ponovitev in je prejela prvo nagrado Urada za mladino za najbolj inovativno predstavo.

**Vabimo, da si jo ogledate
v torek 10. marca ob 17. uri
v knjižnici v Kostanjevici!**

OBJAVLJENI ČLANKI - DECEMBER 2008, JANUAR 2009

Objavljeni članki - december 2008

Priznanja borčevske organizacije	Dolenjski list	4.12.2008	str. 10
Novi davek še pod drobnogled	Dolenjski list	4.12.2008	str. 11
Oštre, okrogel, da prideš znova	Dolenjski list	4.12.2008	str. 44
Svetniška skupina se hvali s tujim perjem	Dolenjski list	11.12.2008	str. 11
Predstavitev poklicev	Dolenjski list	11.12.2008	str. 11
Tvorec kostanjeviškega čudeža	Dolenjski list	11.12.2008	str. 12
Stankini klekljani uhani	Dolenjski list	11.12.2008	str. 26
Častitljiv jubilej Lada Smrekarja	Posavski obzornik	11.12.2008	str. 1
Župan zavrača očitke	Posavski obzornik	11.12.2008	str. 2
Davek za vse, ne le za meščane	Posavski obzornik	11.12.2008	str. 2
Jamarji iz Kostanjevice na Novo Zelandijo	Posavski obzornik	11.12.2008	str. 5
Kar s čolnom po tihem gozdu	Slovenske novice	16.12.2008	str. 6
Življenje mine, kot bi z bičem udaril (intervju L. Smrekar)	Posavski obzornik	23.12.2008	str. 3
Zemljiški davek in turistična strategija	Posavski obzornik	23.12.2008	str. 2
Letni časi kostanjeviških plesalk	Posavski obzornik	23.12.2008	str. 10
Andrej Rozman - Roza v Kostanjevici (foto)	Mladina	24.12.2008	str. 110
Veseli december v Kostanjevici na Krki	Dolenjski list	24.12.2008	ste. 35
Prenovljeno bodo prenovili	Dolenjski list	24.12.2008	str. 37
Nove občine zadovoljne "na svojem"	Dnevnik	29.12.2008	str. 2
Kostanjeviški župan Mojmir Pustoslemšek odstavil uporniško podžupanjo	Dnevnik	30.12.2008	str. 8
Menda med Finsko in Gorjanci	Dolenjski list	31.12.2008	str. 37
Nekam daleč, kjer Maori jezdi kite (jamarji)	Dolenjski list	31.12.2008	str. 37
Mesto luči in ljudi	Dolenjski list	31.12.2008	str. 32
Tudi pod vodo je Božiček	Dolenjski list	31.12.2008	str. 11
Koncert v Kostanjevici	Dolenjski list	31.12.2008	str. 11
Župan Pustoslemšek odstavil Skuškovo	Dolenjski list	31.12.2008	str. 3
Razrešil podžupanjo, ker je sedela na dveh stolih	Delo	31.12.2008	str. 8

Objavljeni članki - januar 2009

Dvanajst Janjinih avtohtonih ptic	Slovenske novice	5.1.2009	str. 6
Politični boj v Kostanjevici postaja vse ostrejši	Posavski obzornik	8.1.2009	str. 1,2
Vsak ima pravico misliti po svoje	Dolenjski list	8.1.2009	str. 11
Po dveh letih še vedno brez sporazuma	Dolenjski list	8.1.2009	str. 3
Milijon evrov kot opcija	Delo	9.1.2009	str. 11
O delitveni bilanci sodišče?	Delo	14.1.2009	str. 9
Izraba možna šele po ureditvi lastništva	Dolenjski list	15.1.2009	str. 11
Praznik domačih kolin	Dolenjski list	15.1.2009	str. 40
Dobri stari recepti ne bodo pozabljeni - praznik kolin 2009	Dolenjski list	22.1.2009	str. 26
Astronomsko popoldne - OŠ	Dolenjski list	22.1.2009	str. 19
Nerodna Avgušтина - OŠ	Dolenjski list	22.1.2009	str. 19
S"pajserjem" in kleščami nad vrata galerije	Dolenjski list	22.1.2009	str. 13
Bo spor reševalo sodišče?	Dolenjski list	22.1.2009	str. 10
Jamarji na odpravi	Posavski obzornik	22.1.2009	str. 6
Plod uspešnega sodelovanja	Dolenjski list	29.1.2009	str. 12
Kostanjevica bo filmsko mesto	Dolenjski list	29.1.2009	str. 11

PROGRAM PRIREDITEV

DATUM	URA	DOGODEK
20.02.2009	18.00	Obisk ambasade v Šentjerneju
22.02.	5.00	Začetek Pustovanja